

KULTURHISTORISK
MUSEUM
UNIVERSITETET I OSLO
ARKEOLOGISK SEKSJON
Postboks 6762,
St. Olavs Plass
0130 Oslo

RAPPORT

ARKEOLOGISK UTGRAVNING

Gravminne og bosetningsspor

Froland vestre, 9/1

Froland, Aust-Agder

UTGRAVINGSLEDER: Julian Martinsen

PROSJEKTLEDER: Zanette T. Glørstad

Oslo 2018

KULTURHISTORISK
MUSEUM
UNIVERSITETET
I OSLO

Gårds-/ bruksnavn Froland vestre	G.nr./ b.nr. 9/1
Kommune Froland	Fylke Aust-Agder
Saksnavn Frolandkirkegård	Kulturminnetype Bosetning, gravminne
Saksnummer (KHM) 2015/1412	Prosjektkode 280218
Grunneier, adresse	Tiltakshaver Froland kommune
Tidsrom for utgravning 26.10.2015-20.11.2015	M 711-kart/ UTM-koordinater/ Kartdatum UTM sone 33/Euref89: N: 6504820 Ø: 130714
ØK-kart	ØK-koordinater
A-nr. 2015/647	C.nr. 60185, 60186
ID nr. (Askeladden) 139306	Negativnr. (KHM) Cf34948
Rapport ved: Julian Martinsen	Dato: 12.11.2018
Saksbehandler: Zanette Glørstad	Prosjektleder: Zanette Glørstad

SAMMENDRAG

I tidsrommet 26.10-20.11.2016 foretok Kulturhistorisk museum en arkeologisk undersøkelse i forbindelse med utvidelse av Froland kirkegård. På forhånd var det registrert bosetningsspor fra jernalder i form av stolpehull og kokegroper. Ved avdekking viste det seg også å være rester av en gravhaug med fotgrøft bevart. Gravhaugen har omfattet minst 3 separate gravleggelser i perioden yngre romertid- vikingtid. Kloss inntil fotgrøften ble det definert et lite, rektangulært hus, datert til slutten av vikingtid/tidlig middelalder. I tillegg ble det avdekket et stort antall stolpehull og andre anleggspor på feltet. Plassering og dateringer viser at enkelte av stolpehullene kan skrive seg fra et langhus fra yngre romertid/folkevandringstid.

INNHold:

1 BAKGRUNN FOR UNDERSØKELSEN	5
2 DELTAGERE, TIDSROM	5
3 BESØK OG FORMIDLING	7
4 LANDSKAPET, FUNN OG FORNMINNER.....	7
5 PRAKTISK GJENNOMFØRING AV UTGRAVNINGSPROSJEKTET	8
5.1 Problemstillinger – prioriteringer	8
5.2 Utgravningsmetode og dokumentasjon	10
5.3 Utgravningens forløp.....	12
5.4 Kildekritiske problemer	12
6 UTGRAVNINGSGRESULTATER	14
6.1 Strukturer og kontekster	14
6.2 Hus 1	14
6.3 Stolpehull i tilknytning til Hus I.....	19
6.4 Øvrige stolpehull.....	19
6.5 Kokegroper	19
6.6 Gravhaug med 3 gravleggelser – A1320	20
6.6.1 Gravleggelse 1	21
6.6.2 Gravleggelse 2	23
6.6.3 Gravleggelse 3 og mulig sekundær nedgravning	24
6.6.4 Fotgrøft	27
6.7 Profiltolkninger.....	31
6.8 Funnmateriale	33
7 NATURVITENSKAPELIGE PRØVER OG ANALYSER	35
7.1 Vedartsanalyse.....	35
7.2 Datering	35
7.3 Makrofossilanalyse	37

7.4 Mikromorfologianalyse	37
8 VURDERING AV UTGRAVNINGSRISULTATENE, TOLKNING OG DISKUSJON	37
9 KONKLUSJON.....	39
10 LITTERATUR	39
11 VEDLEGG	41
11.1 Strukturlister	41
11.2 Fotolister.....	48
11.3 Kart, prøver	63
11.4 Tilveksttekst	65
11.4 Analyseresultater	75
11.5 Media	75

RAPPORT FRA ARKEOLOGISK UTGRAVNING

FROLAND VESTRE, 9/1, FROLAND, AUST-AGDER.

1 BAKGRUNN FOR UNDERSØKELSEN

Bakgrunnen for undersøkelsen var utvidelse av grav- og urnelunden ved Froland kirke. Aust-Agder fylkeskommune foretok en arkeologisk registrering av planområdet i perioden 2. — 4. november 2010. Det ble registrert to kokegroper, en nedgravning av ukjent type og 13 stolpehull (id 139306). To av de påviste bosetningssporene ble datert til vikingtid. På det tidspunktet var det kun aktuelt med en utvidelse av parkeringsplassen som ikke kom i konflikt med den påviste arkeologiske lokaliteten. I 2015 ble det ønskelig å utvide grav- og urnelunden og det ble søkt om dispensasjon fra fredningen. Aust-Agder fylkeskommune oversendte saken til Riksantikvaren iht. kulturminneloven § 8 fjerde ledd i brev av 5. mai 2015 hvor fylkeskommunen anbefalte dispensasjon for kulturminnene med vilkår om en arkeologisk undersøkelse. Kulturhistorisk museum uttalte seg i brev av 17. juni 2015 til Riksantikvaren. I brev av 25. juni 2015 til fylkeskommunen ga Riksantikvaren tillatelse til inngrep i de aktuelle kulturminnene. Detaljreguleringsplanen ble vedtatt 18. august 2015 med vilkår om arkeologiske utgravninger inntatt under reguleringsbestemmelsenes § 6. I forbindelse med iverksetting av planen fattet Riksantikvaren 22. september 2015 vedtak om omfang og kostnader jf. kulturminneloven § 10 første ledd, med utgangspunkt i de registrerte kulturminnene, et bosetningsområde (id 139306). Den arkeologiske undersøkelsen ble kostnads-beregnet til kr 480 000,-, med en tidsramme på to uker for 2 personer. I forbindelse med det uventede funnet av gravminnet ble utgravningstiden forlenget med en uke, gjennom å overføre midler til lønnskostnader innenfor vedtatt budsjett. Da det viste seg for omfattende å avslutte undersøkelsen innen opprinnelig oppsatt tidsramme- og budsjett besluttet KHM å søke Riksantikvaren om paragraf 8,2-vedtak for muliggjøre en forsvarlig undersøkelse av gravminnet. Froland kommune hadde signalisert at kommunen ikke hadde mulighet til å dekke ytterligere kostnader tilknyttet utgravningen. Den 11. november 2015 søkte KHM Riksantikvaren om å utvide undersøkelsen i inntil 1 uke med et mannskap på 2. Aust-Agder fylkeskommune hadde sagt seg villig til å delta med 3-5 dagsverk for å avhjelpe feltmannskapet i siste uken. Søknaden ble innvilget 16. november 2015 og Riksantikvaren ga tilsagn om støtte på inntil 193.000,- for å dekke merutgiftene ved undersøkelsen.

2 DELTAGERE, TIDSROM

Navn	Stilling	Periode	Dagsverk
Julian Martinsen	Utgravingsleder	26.10-20.11	20
Anette Sand Eriksen	Assistent	26.10-20.11	20
Judyta Zawalska	Assistent	02.11-06.11	5
Sum			45
Geir Jomås	Gravemaskinfører		4

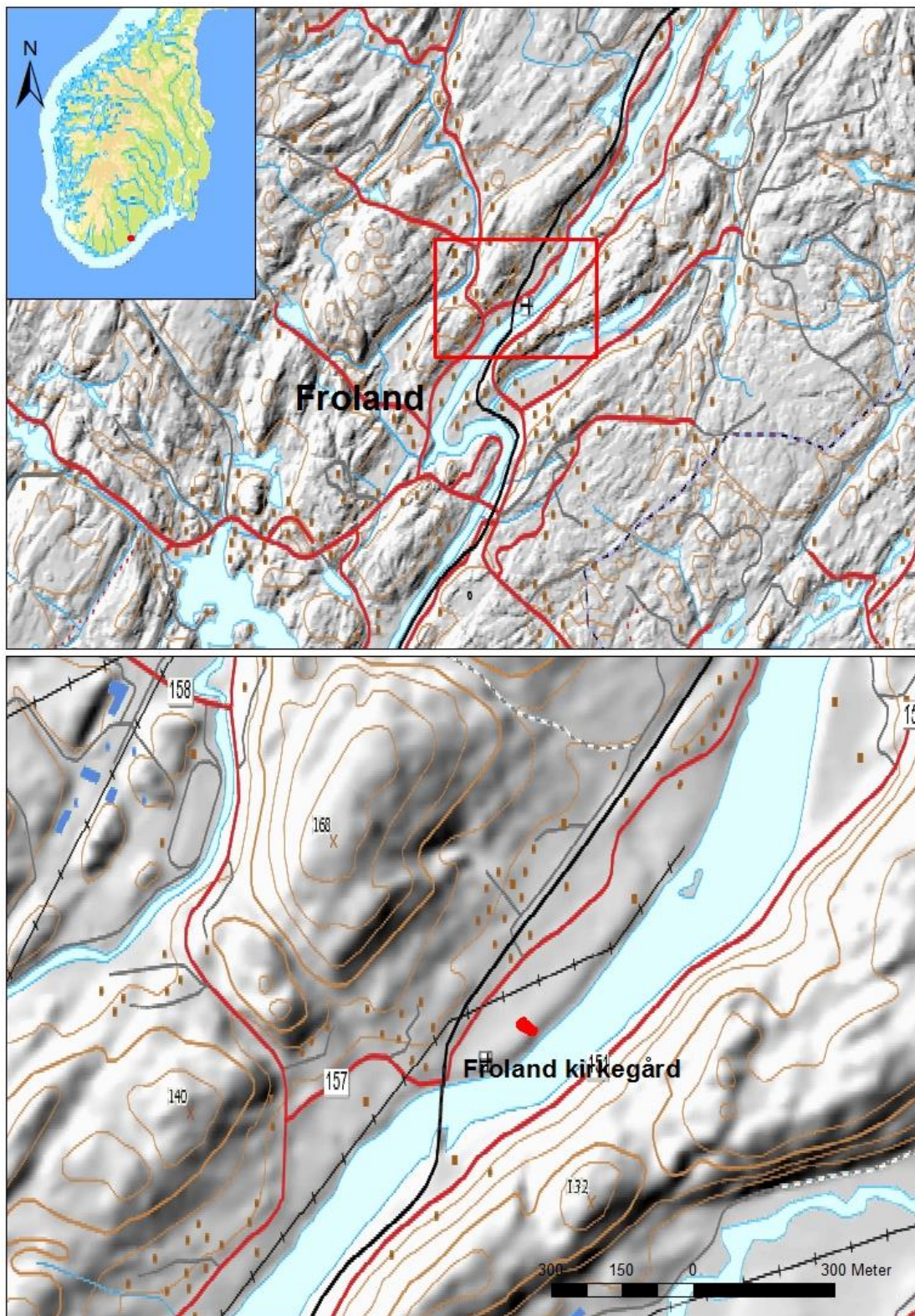

Fig 1: Oversikt over plasseringen av lokaliteten i landskapet

Utgravingen ble utført i perioden 26.10.2015 - 20.11.2015. Det ble til sammen benyttet 45 dagsverk på utgravingen. Den siste uken utgravingen pågikk bidro arkeologene fra Aust-Agder fylkeskommune med ytterligere nesten fem dagsverk for å få undersøkelsen i havn. I tillegg bidro prosjektleder Zanette Glørstad med tre hele dager i felt. Samlet tidsforbruk i felt var dermed 53 dager. I tidsrommet utgravingen pågikk var det relativt tørt og varmt for årstiden.

3 BESØK OG FORMIDLING

Mens utgravingen pågikk ble det organisert besøk av to barneskoleklasser fra Froland skole. Disse kom i to grupper og fikk en halvtimes omvisning på feltet, inkludert en kikk på gjenstandsmaterialet som var funnet. Det ble i tillegg formidlet lokalt gjennom avisa Frolendingen, i to artikler. En artikkel handlet om bosetningssporene som ble undersøkt, og den andre om gravminnet som ble avdekket. Utgravingen på Froland kirkegård ble også fremhevet gjennom å bli utvalgt til månedens kulturminne hos Aust-Agder fylkeskommune i desember 2015 og ble dermed liggende som en egen sak på deres nettside.

I tillegg var naboer og interesserte innbyggere innom daglig da utgravingen var godt synlig og nær kirkens parkeringsplass. Arkeologene fra Aust-Agder fylkeskommune var innom på besøk ved flere anledninger.

4 LANDSKAPET, FUNN OG FORNMINNER

Lokaliteten ligger på jordet som ligger i forlengelse av dagens eksisterende kirkegård ved Froland kirke. Kirkestedet er fra middelalder. Stedet ligger dominerende til langs Nidelva som renner gjennom dalen. Kirken er plassert på et nes hvor elven bukter seg. Dette gir plassen vidt utsyn utover jordene som strekker seg ned mot elva nedover dalen. På begge sider av elven ved kirka reiser fjellveggene seg bratt og gjør det snevert å skulle passere forbi. På vestsiden av elva er det et belte med jordbruksland. Elva har et rolig parti i landskapet nedenfor og ovenfor lokaliteten. Nord for kirka er det knapt 1 km med jordbruksland før dalen snevrer inn til berg på begge sider av elva. Her ligger det et lite gravfelt med tre gravhauger (id 50999). Ved tidligere utvidelse av kirkegården i 1850 ble det påtruffet en ryttergrav med smedutstyr fra vikingtid (C30423, Braathen 1989:177), men nøyaktig funnsted for graven er ukjent. På kirkegården sto også en runestein som ble omtalt av biskop Wegener i 1639, og han laget da også en tegning av innskriften. Den ble så benyttet som trappestein, og deretter lagt i kirkegårdsmuren, I 1898 ble den gjenværende delen av runesteinen plassert i våpenhuset i kirken. Innskriften lyder: «Her ligger Torleif, sønn av Gunnar på Birte». Ved kirken står også en bautastein (id 76435) i det nordvestlige hjørnet av parkeringsplassen,

Froland er rikt på godt synlige kulturminner fra jernalder. Sør for kirken på Mjølhusmoen ligger et av de største gravfeltene i regionen med over 20 bevarte gravhauger fra folkevandringstid til vikingtid (id 31296). I tillegg er det registrert ytterligere 60 enkeltliggende gravminner og 38 gravfelt i kommunen. På Smiefjellet der Osedalen møter elva like sør for Mjølhusmoen ligger det en bygdeborg på en liten topp med utsikt tilbake opp elva mot Froland kirke (id 70216). Foruten gravminnene som er kjent i Froland finnes på Grytefjellet på Sparsås i Froland et av de mest kjente

kleberstensbruddene i Aust-Agder, som trolig har vært brukt i vikingtid (Skjølsvold 1961).

De fleste undersøkte gravhaugene i kystdelen av Aust-Agder ser ut til å stamme fra yngre romertid–folkevandringstid (Nicolaysen 1875; 1876, Gjessing 1921; 1923, Larsen 1984, 2000, 2003, Larsen og Sollund 2002). Det er foretatt få overgripende studier av gravmaterialet fra jernalder i Aust-Agder. Helge Gjessings arbeider fra 1920-tallet representerer fortsatt de mest fullstendige oversiktene over denne delen av Aust-Agders forhistorie (Gjessing 1921, 1923). De rike vikingtidsfunnene fra fylket har imidlertid i senere tid vært gjenstand for studier (Larsen 1978; 1981; 1984; 2000). Aust-Agder utgjør sammen med Vest-Agder og Østfold et unntak fra det generelle bildet av en økning i antallet gravfunn fra eldre jernalder til vikingtid. Det er klart færre funn fra vikingtid enn fra romertid/folkevandringstid i fylket som helhet (Larsen 1978). Disse forholdstallene tilslører imidlertid et tydelig skille i gravskikken mellom kysten og innlandet. I innlandsområdet – tydeligst i Setesdal-kommunene Bygland og Valle – har vi nemlig å gjøre med en funnøkning i vikingtid (Larsen 1981; 1984; 2000). Bygland er, ved siden av Fjære, det området med flest vikingtidsfunn i Aust-Agder (Larsen 2000). Rike funn fra vikingtid tyder på at Fjære trolig hadde sentrumsfunksjoner i den tidsperioden (Larsen og Sollund 2002). Det er foreslått at fremstilling og eksport av blant annet klebergryter har vært en del av Fjære-miljøets maktgrunnlag i vikingtiden (Larsen 1986; 2000).

5 PRAKTISK GJENNOMFØRING AV UTGRAVNINGSPROSJEKTET

5.1 PROBLEMSTILLINGER – PRIORITERINGER

Ved prosjektets start var det fokus på undersøkelse av gårdsbebyggelse fra yngre jernalder som var påvist ved registreringen. De aktuelle problemstillingene tok sikte på å sette kulturminnene inn i en større sammenheng på regionalt nivå:

- Kan det defineres forhistoriske hustomter?
- Bygningskonstruksjon (typologi)?
- Organisering av husene: funksjon, rominndeling, og eventuelt husenes plassering i forhold til hverandre?
- Husenes plassering i forhold til ildsteder og kokegroper, er de ulike kulturminnene samtidige?
- Hva er kokegropenes funksjon og datering?
- Hvordan er boplassen organisert, aktivitetsområder utenfor husene?
- Kan bosetningssporene knyttes til den øvrige konsentrasjonen av kulturminner i området, og hvordan kan evt. boplasssporene bidra til å fylle ut bildet av forhistorien i dette området?

Innledningsvis førte dette til et fokus på å avdekke rester av bygningskonstruksjoner, hovedsakelig stolpehull. Det ble en stor endring i prosjektets prioriteringer da det ble påvist en gravhaug. Da vi var sikre på at det nye påtrufne kulturminnet var en gravhaug ble problemstillingen for prosjektet dreid mot å undersøke gravminnets oppbygging, datering, samt lokalisering og tolkning av eventuelle konstruksjonselementer og graver, og å forstå forholdet mellom de to kulturminnetypene, bosetning og gravanlegg. De opprinnelige

problemstillingene om gårdsbebyggelsen ble beholdt for å forstå dens alder og størrelse, men nå ble det også viktig å se dette i forholdet til graven som lå på stedet, og å vurdere områdets tidsdybde og relasjonen mellom de ulike forhistoriske anleggene.

Tradisjonelt er det ved utgravninger lagt vekt på å få frem data om gravskikk og datering og dessuten å sikre eventuelt gjenstandsmateriale. Dette er fortsatt viktige problemstillinger, men i nyere forskning er det også vektlagt påvisning av spor etter ritualer. Det er derfor sentralt for kulturhistorisk forståelse at også innholdet i gravene på faglig forsvarlig måte graves ut og dokumenteres. Ved undersøkelsen av gravminnet ble det lagt vekt på følgende:

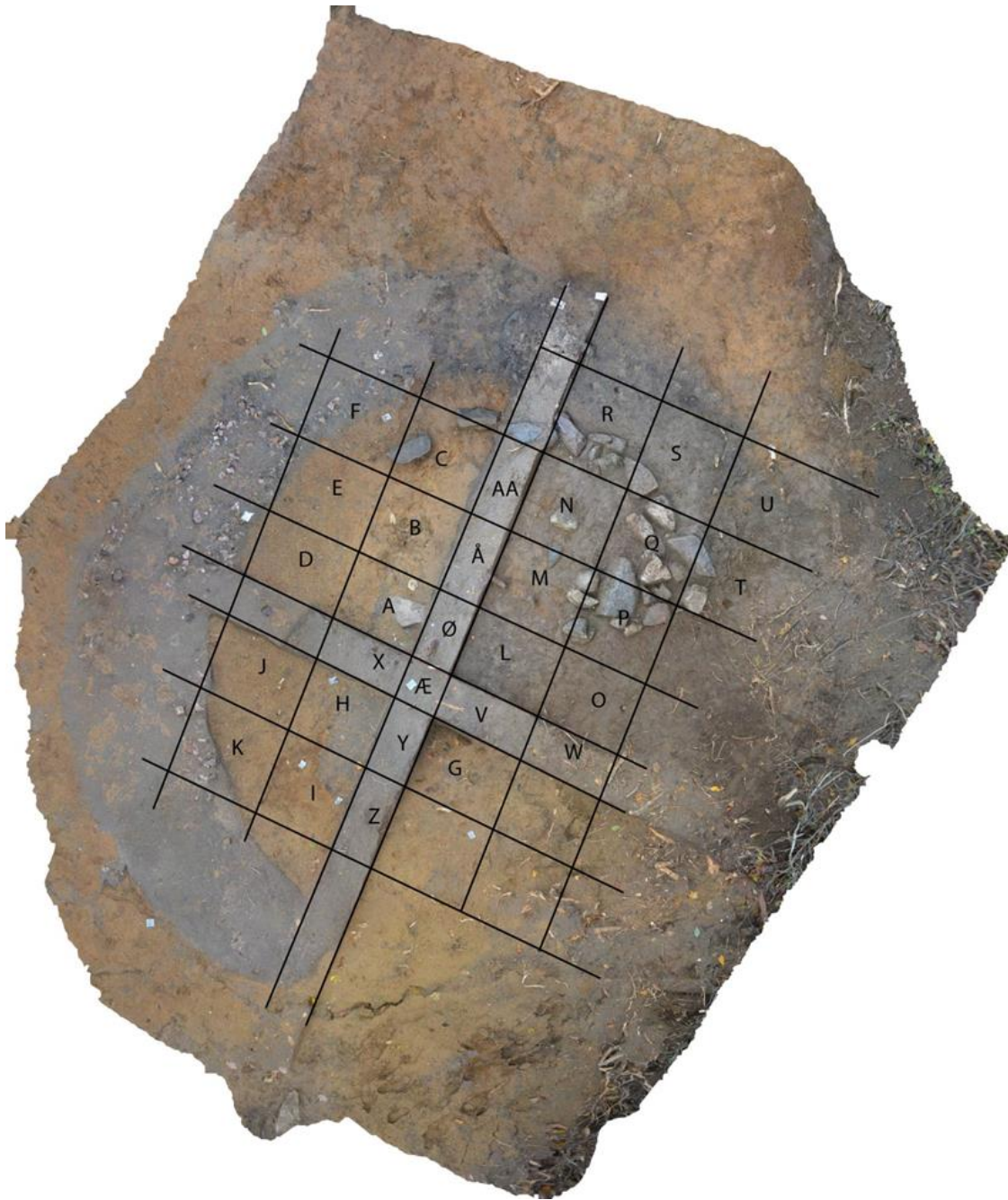
- Hva slags type grav er det?
- Hvordan har steinpakningen/ gravminnet vært bygd opp?
- Kan det observeres rester etter ritualer/handlinger i forbindelse med gravleggingen/ graven?
- Er det bevart gjenstander, og hvordan er gjenstandene plassert?
- Hva er gravminnets datering, og hvordan relaterer den seg til sporene etter bosetning på stedet?

Figur 2. Vestre del av feltet etter at gravhaugen er frilagt. I forgrunn mellom målestokkene er Hus 1. Kokegrop A1096 er godt synlig til venstre.

5.2 UTGRAVNINGSMETODE OG DOKUMENTASJON

Lokalitetene ble undersøkt ved maskinell flateavdekking, der matjordlaget ble fjernet med en gravemaskin utstyrt med flatt skjær og rotortilt for å komme ned til undergrunnen (Løken, Pilø & Hemdorff 1996). En til to arkeologer fulgte gravemaskinen og renset de avdekkete områdene med krafse. Strukturer som ble avdekket ble fortløpende markert.

Figur 3. Illustrasjon av rutenett samt kryssprofil, overlagt ortomosaik av haugen.

Om lag 80% av de påviste strukturene ble undersøkt. De ble renset og fotografert og stolpehullene og kokegropene ble overtegnet på Ipad. Dette kan skape litt forvrengning i

sidekantene. Alle strukturer som ble dokumentert med denne metoden ble i tillegg er målt med tommestokk for beskrivelsen, dermed antas feilene å være uvesentlige. Strukturene ble innmålt i plan som polygoner, fotografert i plan, for deretter å snittes. Dersom de ble avskrevet etter snitting, ble profilet fotografert, om de var reelle strukturer ble de dokumentert med foto og tegning i profil.

Gravhaugen A1320 ble undersøkt ved en kombinasjon av maskinell og manuell metode. Etter avtorving ble den rensert opp, fotografert og innmålt. I plan ble gravhaugen dokumentert med fotogrammetri. Alle funn og prøver fra graver ble målt inn digitalt. De som fremkom in situ ble målt inn der de ble funnet, mens funn gjort i såldet eller ved utvasking av prøver ble det satt et omtrentlig midtpunkt for funnets plassering. Det ble lagt en kryssprofil over haugen, hvor profilbenkene var ca 50 cm. i bredde. Det ble så lagt ut et rutesystem med ruter på 1m² (Fig. 3), hvor hver rute ble gitt individuell bokstav-id. Rutene ble så gravd i 10 cm. lag., og eventuelle stratigrafiske lag ble målt inn underveis. Alle disse gravde rutene ble såldet med 4 mm maskevidde. Det ble tatt ut prøver fra profilbenkene, og i plan underveis der konteksten skulle tilsi det. Det ble gravd ned til steril undergrunn i hver kvadrant. Deretter ble profilene fotodokumentert og tegnet, og til slutt ble profilbenken fjernet slik at sentralgraven fremkom i sin helhet. Profilbenkene ble avdelt i meterslange ruter med individuell bokstav-id, som for haugen for øvrig. Fotgrøften var svært markant og sterkt kullholdig. Denne ble dokumentert gjennom flere tverrgående profiler, som ble dokumentert før prøveuttak.

Hver kvadrant ble gravd og dokumentert for seg med en fotogrammetrimodell. Alle modellene ble georeferert og deretter «alignet» som «chunks» med hverandre i Agisoft Photoscan. Slik kunne alle lag og delstrukturer av gravhaugen sees samtidig og de tilhørende delene kunne samles. Det ble tegnet profiler i gravhaugen som under etterarbeidet ble rentegnet i Illustrator.

Det ble gjort daglige innmålinger av nye strukturer under flateavdekkingen, og fortløpende innmåling av snitt og prøveuttak under selve utgravningen. Strukturer som fremkom ved flateavdekkingen ble digitalt innmålt og navngitt med påfølgende Intrasisnummer. Det ble brukt en Trimble R6 GPS med CPOS-nøyaktighet ved innmåling på den enkelte lokalitet. Dokumentasjonssystemet Intrasis (Version 3.0.1) ble brukt til behandling og analyse av innmålte enheter i felt. Til videre databearbeiding, analyse og publisering av GIS-data ble ESRIs ArcMap 10 benyttet. Dataflyten fra GPS til Intrasis-programvaren skjer ved at målepunktene lagres som Trimble RAW-filer på måleboka, en Trimble TSC3. Her blir de konvertert til Intrasis-format før eksport inn i respektive Intrasis prosjekt-base på bærbar PC. Eksport skjer via kabel fra målebok til PC. Videre bearbeiding og analyse av data gjennomføres i Intrasis og ESRIs ArcMap 10. Alle kartdata er satt i koordinatsystem UTM/WGS84 sone 32N, og lagret i ESRI geodatabase-format ved avlevering til Dokumentasjonsseksjonen ved Kulturhistorisk museum. I tillegg blir de respektive Intrasis-prosjektet avlevert til samme enhet for lagring og eventuell distribusjon.

Nærmere beskrivelser av de undersøkte kontekstene i gravhaugen finnes i kap. 6.6. Modellene er lagret i fotobasen som en helhet under følgende fem enkelmodeller merget i to prosjekter og tilhørende lagrede foto (se også vedlegg 11.2):

Modell	Filnavn rådata	Filnavn lagret 3D-modell (PLY-format)
Hele haugen	Cf34948_348-397	Cf34948_600
Vevlodd	Cf34948_150-173	Cf34948_600 og Cf34948_601
Steinsetting	Cf34948_413-439	Cf34948_600
Avdekt sentralgrav	Cf34948_500-531	Cf34948_600
Gjennomgravd sentralgrav	Cf34948_569-599	Cf34948_601

Det ble tatt ut kullprøver fra alle snittede kokegroper, makrofossilprøver fra avfallsgropene og øvrige strukturer. Kullprøver fra strukturene ble også plukket fra vaskede makrofossilprøver i etterarbeidsfasen. Det ble ikke gjort funn av makrofossiler i de analyserte prøvene. Funn og prøver fra utgravningen av lokaliteten har museumsnummer C60185 (gravfunn) og C60186 (boplassfunn). Fotodokumentasjonen er lagret i Universitetsmuseenes fotodatabase under fotonummer Cf34948.

5.3 UTGRAVNINGENS FORLØP

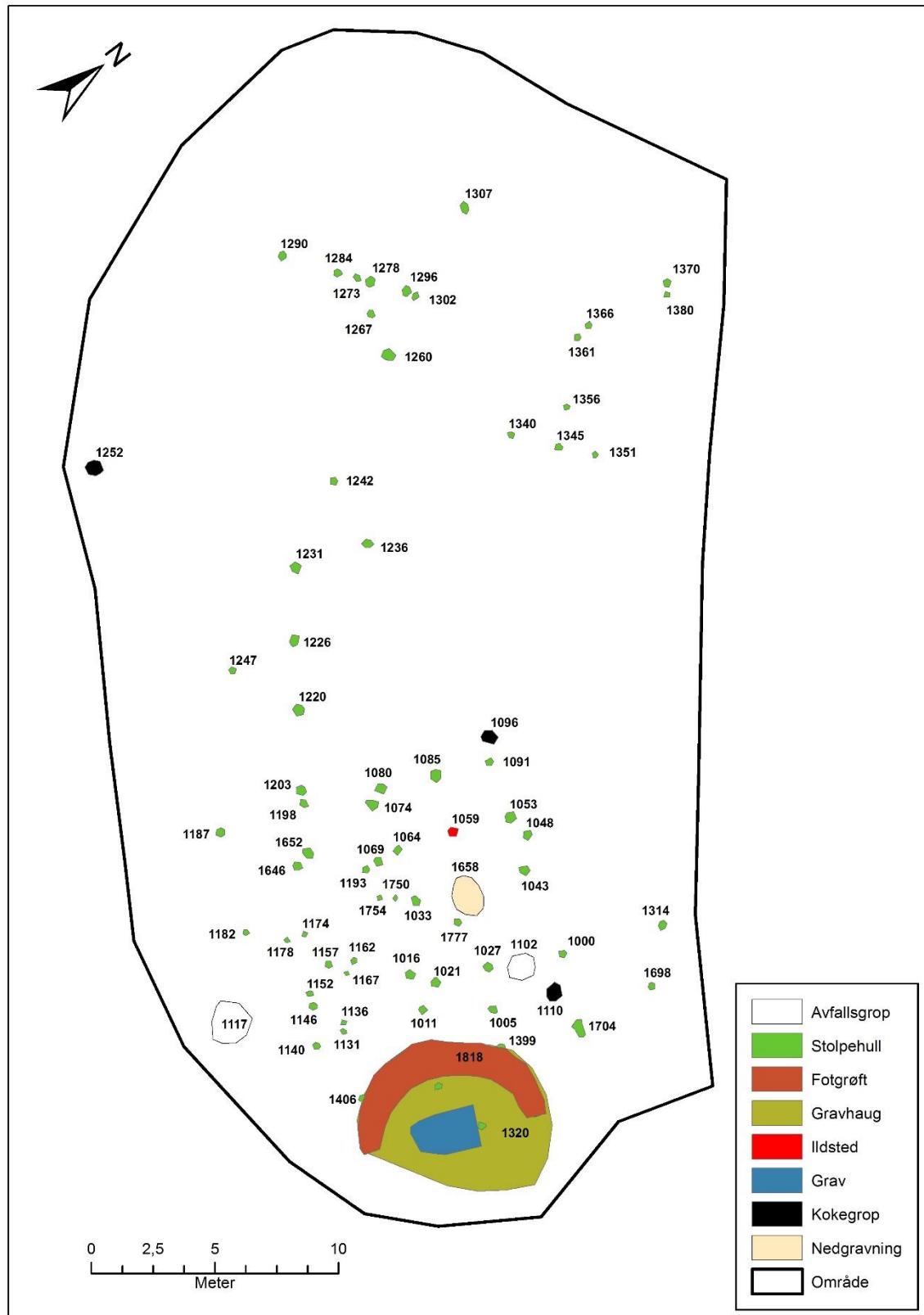
Utgravningen hadde oppstart sent i oktober, men temperaturen var høy for årstiden og ga gode arbeidsforhold. Det ble startet opp med flateavdekking fra vest mot øst og nordre halvdel av feltet ble avdekket først. I vestre del av feltet var det et tynt matjordslag på 20 cm med leire rett under. Denne delen av feltet lå høyest i den svakt ryggede åkeren. Mot øst helte terrenget gradvis mot elva og matjordslaget ble stadig tykkere. Gjennom årene har pløyningen ført til at matjordslaget har planert ut åkeren. Under matjorden mot øst var det godt drenerende sand i undergrunnen.

Det visste seg raskt at funnkonsentrasjonen var sterkest i østre halvdel av feltet, hovedsakelig stolpehull. Det ble bare avdekket fire kokegroper spredt utover undersøkelsesområdet. De ble alle undersøkt, men deretter nedprioritert i det videre arbeidet. Til sammen ble det påvist 68 stolpehull på lokaliteten med en konsentrasjon til den østre delen og en annen konsentrasjon langs midten av vestre del. Blant stolpene relatert til Hus 1 ble det funnet et ildsted og to avfallsgroper. Det ble ikke påvist noen form for grøfter eller veggriller i forbindelse med stolpehullene.

Når avdekkingen av østre del av feltet var nesten ferdig dukket det opp det som virket som deler av en fotgrøft som strakk seg inn under den moderne åkerreina mot elveskråningen. Det ble da prioritert å avdekke denne i sin helhet ut mot brinken for å avklare omfanget. Den videre avdekkingen påviste en delvis bevart gravhaug som inneholdt rester av en steinsetting og et halvt hellekammer. Helt mot brinken var det tydelig at deler av haugen hadde rast ned mot elva. Det ble etter hvert også besluttet å utvide feltet langs brinken for å sikre at det innenfor planområdet ikke fantes ytterligere uregistrerte graver. Det ble flateavdekket i begge retninger langsmed brinken. Her var matjorda godt over meteren tykk og ville gitt god beskyttelse for eventuelle strukturer. Ingen ytterligere strukturer ble påvist.

5.4 KILDEKRITISKE PROBLEMER

På det undersøkte feltet var det mange adskilte faser, men med overlappende og motstridende indikasjoner. Det er et opphold i strukturene midt på feltet. Det er uvisst om dette er reelt eller om det skyldes endringer i pløyeforholdene i overgangen mellom leire

Figur 4. Alle innmålte strukturer på lokaliteten, med strukturnummer. For detaljer om strukturer i gravminnet, se fig. 21. Kartgrunnlag: Statens kartverk. Tillatelsesnummer NE12000-150408AS. Produsert av Magne Samdal/ KHM.

Figur 5. Fotgrøften A1818 umiddelbart etter avdekking

og sandmassene. Mengden stolpehull som ikke kunne relateres til et overordnet system indikerer at det har vært mer aktivitet på stedet enn vi klarte å entydig dokumentere.

De stratigrafiske forholdene mellom alle stolpehullene og gravhaugen er ikke helt avklart. Resultatene og tolkningen fra utgravingen tyder på at haugen ble bygget før stolpehullene i området i øst tilkom, og dette ligger til grunn for tolkningen av relasjonene mellom strukturene.

På grunn av det uforutsette gravminnet som dukket opp ble det et betydelig tidspress på utgravingen. Dette fikk ikke avgjørende faglige konsekvenser, men preget arbeidstempoet og de valg som måtte gjøres avslutningsvis.

6 UTGRAVNINGSRESULTATER

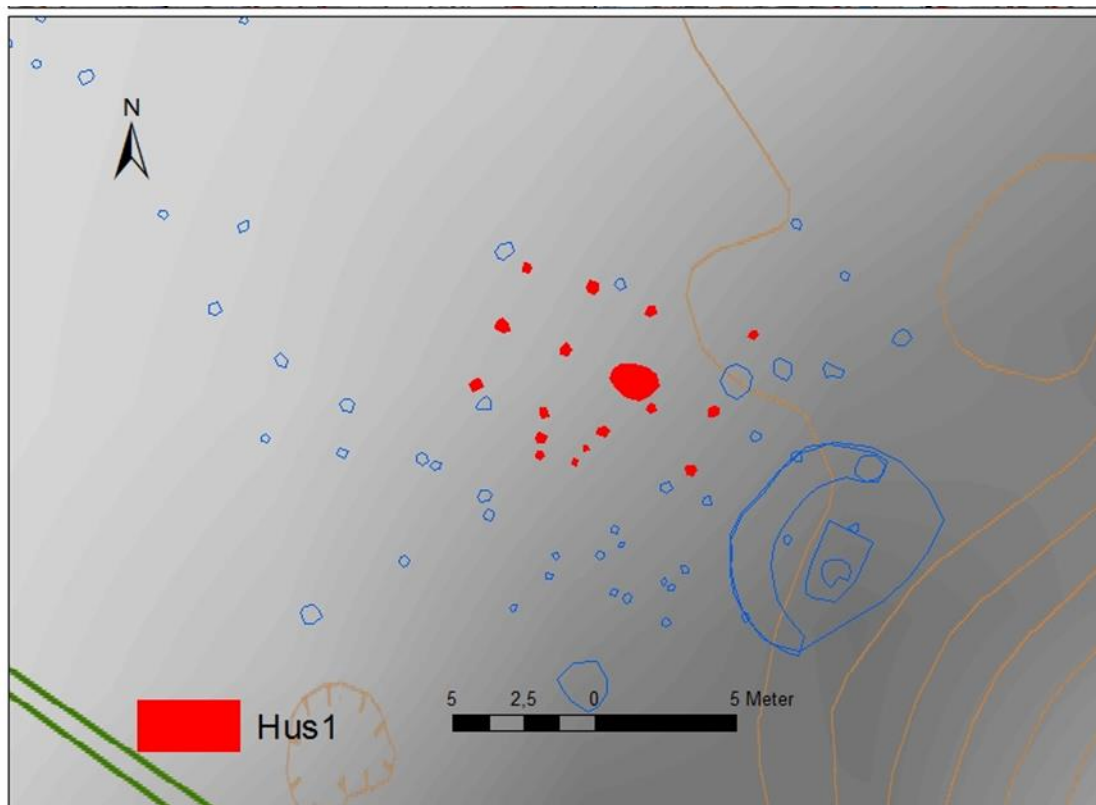
6.1 STRUKTURER OG KONTEKSTER

Totalt ble et område på ca. 1000 m² undersøkt. Gjennom flateavdekking ble det avmerket og innmålt 99 mulige strukturer eller lag på lokaliteten. Av disse ble 13 avskrevet ved snitting, eller ved vurdering i plan. De totalt 86 resterende strukturene fordelte seg på 68 stolpehull, fire kokegroper, et ildsted, 2 avfallsgroper og i alt 10 udefinerte nedgravninger, samt gravminnet A1320 (figur 4). Til sammen ble 59 strukturer undersøkt ved snitting, i tillegg til undersøkelsen av gravminnet, dvs. omtrent 80 % av de avdekte forhistoriske strukturene.

6.2 Hus 1

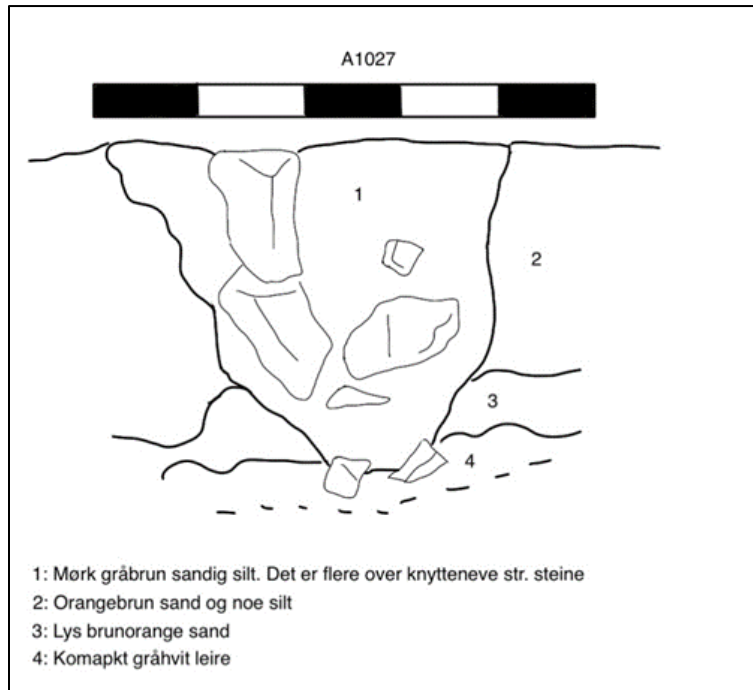
Av de 68 stolpehullene var det bare mulig å skille ut en liten gruppe som hørte sammen. Disse stolpehullene utgjorde en samlet, erkjennbar enhet som har blitt gruppert og definert som Hus 1 (fig 6). Det består av 10-11 stolpehull, og har vært i underkant av 10

meter langt og 6 meter bredt. Huset har dekket et areal mellom 55-60 m², hvorav det indre rommet er tolket til å være i overkant av 35 m². Foto av huset kan sees på Figur 2 og kart over de tilhørende enkeltstrukturene på figur 4 og 6. Mulig tilhørende, omkringliggende strukturer er kalt Hustomt 1, dette omfatter avfallsgropene A1102, A1117, og A1658 som synes relatert til huset. Disse er ikke datert. Tre stolpehull (A1027, A1069 og A1080, sistnevnte datert av fylkeskommunen ved registrering) og ildstedet (A1059) ble datert. Tre av dateringene fra huset er sammenfallende, de viser en snever tidsavgrensning av materialet til rundt år 1000 e. Kr. Stolpehullet A1027 viser til en noe eldre bruksfase, 900-tallet, men indikerer også en brukstid i sen vikingtid. En sammenstilling av alle dateringer og tilhørende detaljer finnes i kapittel 7.2.

Figur 6. Plan over Hus 1.

Bygningen er orientert øst-vest, med en inngang mot sør. Et sannsynlig inngangsområde er definert gjennom deler av et uttrukket inngangsparti med stolper og et tydelig nedtrampet leirområde i ellers fin sandundergrunn. De N-S orienterte rekkene har likeartede stolpehull, mens stolpehullene ble gradvis dypere i det hellende terrenget mot elva i øst. De østligste stolpehullene er med andre ord dypest, og de vestligste grunnest. Dette er muligens fordi de østligste stolpehullene har vært beskyttet fra pløgen på grunn av dypere matjord. Stolpehullenes diameter i plan er alle omkring 45 cm selv om dybden varierer. Ut i fra stolpenes plassering, samt tolkningen av inngangsparti, er det nærliggende å tolke stolpene som takbærende veggstolper. Det ble ikke påvist noen form for veggrester utenfor stolperekkene. I noen av stolpehullene var det helt tett med skoningstein.

Figur 7. Profiltegning av A1027 fra husets østre vegg, som illustrerer forekomsten av skoningstein og masse. Jfr også foto fig. 8.

Disse ble forstått som sammenrast skoning, og dannet som resultat av at stokkene råtnet uten å bli erstattet av tilsig eller påfylling av jord. Skoningene var spesielt godt bevart mot øst, men var også tydelig i det sørvestre hjørnet. Noen av stolpene har antakelig blitt utskiftet i byggets levetid.

Det ble undersøkt et lite, ildsted som var plassert på midt i bygget, på den østre siden av inngangspartiet (A1059). Det var i overkant av 40 cm i diameter, med en dybde på 14 cm. Det ble ikke observert kantstein. I ildstedet ble det funnet brente bein, hasselnøttskall og rester av et kleberkar. Ildstedet ble datert på en liten gren fra hassel. Avfallsgropene ble snittet og såldet uten funn. Fra den ene gropen (A1658) ble det flottert for makrofossiler og undersøkt ved MAL i Umeå, uten funn av makrofossiler (Östman 2016, se vedlegg 11.4).

Hus 1 sin form skiller seg tydelig fra de vanlige langhusene fra jernalderen. Dateringsrammen for stolpehullene indikerer at det er oppført i siste del av vikingtid/overgangen mot middelalder hvor byggeskikken endrer seg mot laftede bygninger med mindre grunnplan. Byggets funksjon er ikke entydig, men med et tydelig tilhørende ildsted og et uttrukket inngangsparti er det tilrettelagt for opphold fremfor en ren lagringsfunksjon. Liknende bygningskonstruksjoner er påvist i de senere år i Setesdal (Reitan 2009 og 2011, Camilla Wenn mfl. 2015). I tillegg er det påvist lignende i Trøndelag (Mokkelbost og Sauvage 2016: 284)

Figur 8. Stolpehullene fra den østre veggen av Hus 1

Figur 9. To av stolpene fra rekken langs felts nordvestre kant.

6.3 STOLPEHULL I TILKNYTNING TIL HUS I

Stolpehullene som ligger rundt det påviste huset kan representere rester av gjerder og småbygg. Parallelt med husets sørvestre vegg og opp mot nordvest løper en rekke stolpehull, i alt 7-10 stolpehull. Fra stolpehullene A1220 (intrasis prøvenr. 1810) og A1146 (intrasis prøvenr. 1813) i denne rekken ble det sendt inn to prøver til datering. A1220 ble datert til senmiddelalder/etterreformatorisk tid (Ua-54028, 348 ± 27 BP, kal. AD 1480-1530/1550-1630, 1 sigma), mens A1146 ble datert til tidlig middelalder (Ua-54030, $BP 890 \pm 27$, kal. AD 1150-1090/1120-1140/1150-1210, 1 sigma). 1813 kan med andre ord være samtidig med byggets brukstid, mens P1810 viser til en senere aktivitetsfase.

6.4 ØVRIGE STOLPEHULL

17 stolpehullene ble avdekket i den nordvestre delen av feltet. Her var det pløyd dypere i undergrunnen med det resultat at flere strukturer trolig er fjernet. Matjordslaget lå her direkte over leire, mens det i sørøstre del av feltet var et stratigrafisk lag med sand mellom matjord og leireundergrunn. Her ble det snittet i alt 10 stolpehull hvor de fleste var grunnere enn lengre sørøst på feltet, med enkelte unntak. Minst 10 av de 17 stolpehullene inngår i det som synes å være to parallelle NØ-SV- gående rekker som ligger noe forskjøvet i forhold til hverandre.

To av stolpehullene fra nordvestre del av feltet er datert. De daterte stolpehullene ble valgt med utgangspunkt i at de kunne representere bygninger hvor mange strukturer var gått tapt, og målsettingen var å kartlegge mulige bruksfaser. Stolpehull A1278 synes å indikere et anlegg med bruksfase i yngre romertid /tidlig folkevandringstid (Ua-54027, $BP 1\ 665 \pm 28$, kal AD 345-370/375-415), mens stolpehull A1351 ble datert til siste del av vikingtid, og kan således tilhøre samme bruksfase som Hus 1 (Ua-54029, $BP 1\ 053 \pm 27$, kal. AD 975-1020).

Det regnes som sannsynlig at samlingen stolpehull i nordvestre del av feltet, som antyder rester av to parallelle stolperekker, representerer deler av en bygning fra yngre romertid/folkevandringstid. Disse stolpehullene hadde en diameter på nesten 50 cm, dybde på 40 cm og to av stolpehullene hadde kraftig bevart skoning. Størrelsen tatt i betraktning virker det mer sannsynlig at de har båret noe stort og tungt som et tak, fremfor at de bare er gjerdestolper for eksempel. Men ideen kan ikke understøttes ut i fra de bevarte strukturene i undergrunn eller mengden analyser som er utført på de innsamlede prøvene fra strukturene. For utfyllende informasjon om hvert enkelt stolpehull se vedlegg 11.1

6.5 KOKEGROPER

Det ble undersøkt fire kokegroper ved utgravingen. Tre stykker lå spredt rundt på bosetningsområdet og den siste, A1389, var gravd ned i haugfyllet på gravminnet A1320. Alle fire kokegroper var små med en diameter på hhv. 0,5 m, 0,7 m, 0,7 m og 1 m. Alle var grunne og godt nedpløyd slik at det kun var bunnen igjen. Den dypeste var under 10 cm. dyp.

En kokegrop, A1096, ble datert av fylkeskommunen i forbindelse med registreringen av lokaliteten. Denne ble datert til tidlig vikingtid (TRa- 2384, datert på bjørk), og lå like utenfor Hus 1, mens kokegropen A1389 i fotgrøften til gravminnet ble datert til sen merovingertid/vikingtid (Ua-53117), jfr. omtale under kapittel 6.6.4.

Begge de to daterte kokegropene kan dateres til før oppføring av Hus 1. Ingen av de daterte stolpehullene har sammenfallende datering i sen merovingertid/vikingtid. De to kokegropene A1096 og A1389 har imidlertid sammenfallende datering med deler av gravminnet og bør kanskje først og fremst sees i som en del av aktiviteter i området relatert til graven fremfor en boplasskontekst. For utfyllende informasjon om hver enkelt kokegrop se vedlegg 11.1.

Figur 10. A1252 illustrerer tilstanden og størrelsen på de undersøkte kokegropene

6.6 GRAVHAUG MED 3 GRAVLEGGELSER – A1320

I sørøstre ytterkant av feltet, kant i kant med skråningen ned mot Nidelva, ble det avdekket rester av en rund gravhaug, i form av en klart markert fotgrøft. Haugen har vært ca 8,0 meter i diameter, men var kun delvis bevart i sørøst der deler av haugen har sklidd ut i elveskråningen. Haugen var kun delvis bevart under den moderne åkerreina og opprinnelig høyde er ukjent. Gravhaugen ble nummerert som A1320. Den nordlige halvdel av fotgrøften ble oppdaget først, og feltet ble så utvidet mot elveskråningen for å avdekke gravminnet i sin helhet. For å sikre en kontrollert undersøkelse av gravminnet ble det lagt vekt på å kun fjerne den overliggende dyrkningsjorda, mens massene i overgang mellom pløyselag og undergrunn ble avsatt. Det ble så målt ut en kryssprofil, før det ble lagt et system av kvadratruter over haugen, som ble manuelt gravd i 10 cm. lag.

Det påtrufne gravminnet hadde flere elementer som gjorde tolkningsarbeidet utfordrende, og hendelsesforløpet slik det er blitt tolket er komplekst. Undersøkelsen viste at gravminnet trolig har inneholdt minst tre separate begravelser anlagt i tidsrommet ca. 400-tallet til 900 –tallet. Det ble funnet i alt 28 enkeltfragment av brente bein med en samlet vekt på 3,9 gram. Det osteologiske materialet funnet i tilknytning til steinsettingen ble analysert ved SAU og ble artsbestemt både til menneske og drøvtyggere (se vedlegg 12.4).

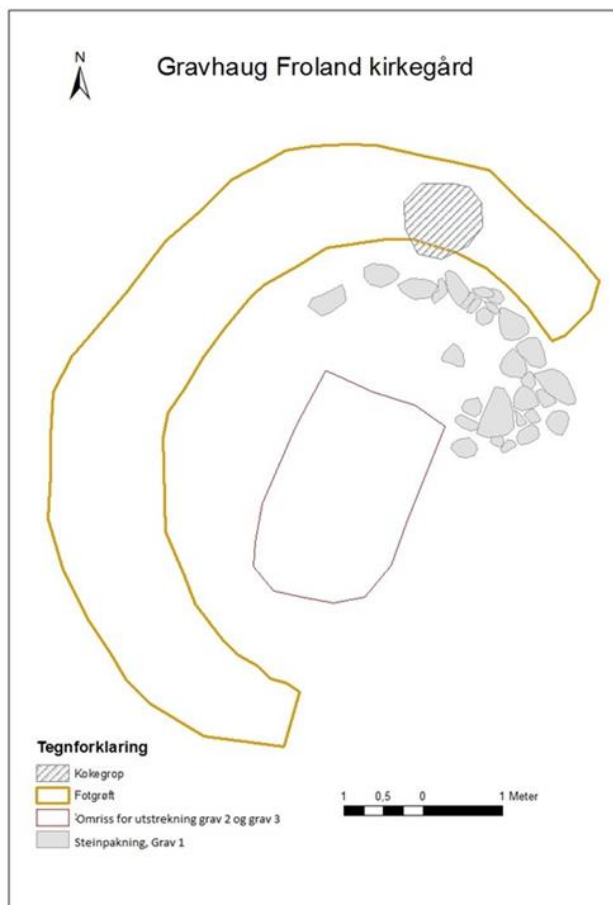

Figur 11. Gravhaugen med profilbenker. Steinsettingen er tydelig mens de oppreiste hellene relatert til grav 2 fortsatt ligger begravd i profilkrysset.

6.6.1 GRAVLEGGELSE 1

I den nordlige delen av haugen var det rester etter en antatt båtformet steinsetting. Steinsettingen har hatt en buet båtform som har vært ca 3,5 meter lang og 1,7 meter bred. Denne steinsettingen har i sin samtid vært plassert på brinken ved elveskråningen. I vest ligger den nærmest kant i kant med fotgrøften. Sørøstre ytterkant av steinsettingen er fjernet, trolig som resultat av anleggelsen av de senere gravene som skjærer inn i grav 1. I kvadrat rutene som omfattet steinsettingen (Rutene C, AA, N, Q, Å, M og P) ble det gjort konsentrasjoner av funn av keramikk og brente bein (se tilveksttekst for kobling mellom ruter og keramikk). Funnene ble gjort spredt blant steinene, og det kunne ikke identifiseres et tydelig gravgjemme. Konsentrasjonen av keramikk og brente bein er i utgangspunktet tolket som rester etter en begravelse i steinsettingen og representerer trolig en kremasjonsgrav i urne, trolig også med rester etter et måltid eller ritual med deponering av (deler av) dyr i forbindelse med begravelsen.

Det osteologiske materialet funnet i tilknytning til steinsettingen ble gjort i rutene M, N og Q. Fragmenteringsgraden gjorde det vanskelig å sikkert artsbestemme beina, men de tilhører pattedyr, hvorav et mulig fragment fra menneske, samt et mulig fragment fra svin. I rute Q ble det funnet ni fragmenter trolig tilhørende samme molar fra drøvtygger. De resterende beinfragmentene ble funnet i rute L, like vest for steinsettingen, og besto av ytterligere fragmenter av pattedyr og tre fragment av menneske. Mangelen på beinfragmenter i de resterende delene av gravminnet som helhet, kan tyde på at fragmentene fra rute L tilhører gravleggelsen i steinsettingen, men er kastet ut av steinsettingen i forbindelse med senere aktivitet.

Figur 12. De fire hovedelementene som blir omtalt i gravhaugen

Figur 13. Utdrag fra fotogrammetrimodell med kun de bevarte steinene som lå igjen i steinsettingen.

Majoritetene av keramikkskårene relatert til grav 1 har fint gods, med ulike sjatteringer. Enkelte av skårene hadde linjeorning, og keramikken kan trolig dateres typologisk til yngre romertid/folkevandringstid. Det ble tatt ut en prøve til datering under steinene i steinsettingen, men denne viste seg å ikke inneholde kull. Menneskebeinene var ikke egnet til datering (Gustavsson 2016), men det ble utført en ^{14}C -dateringen på et av fragmentene som ble bestemt til pattedyr (Ua-54031, fra Rute L, lag 2). Denne ble datert til merovingertid ($1\,336 \pm 28$ BP, kal. 640-770 AD). Avviket i alder mellom keramikk og

C14-datering kan enten skyldes at keramikken i steinsettingen var gammel ved nedleggelsen, eller at det daterte beinfragmentet kommer fra en av de senere anlagte gravene.

Utfordringen ved datering av steinsettingen ligger i misforholdet mellom typologisk og radiologisk datering. På bakgrunn av den forstyrrede konteksten og det som antas være senere inngrep i grav 1, er de typologiske dateringene ansett som mer troverdig i denne konteksten. Steinsettingen antas å være anlagt før elementene som fotgrøft og grav 2 og 3.

Figur 14. Her er både steinsettingen og vevloddene georeferert inn over modellen med sentralgraven gravd ned til plan. Her sees tydelig hvordan anleggelsen av grav 2 og 3 kan ha skjåret inn i og fjernet de manglende delene på grav 1, steinsettingen. Høyre i dette utsnittet er orientert mot nord-nordøst.

6.6.2 GRAVLEGGELSE 2

Gravleggelsen består av en rektangulær NNØ-SSV orientert nedgravning. Langsiden i nordvest og kortsiden i sørvest er klart markert mot den gule undergrunnen, som et tydelig mørkt grått humusblandet fyllskift, med rester etter det som synes å være en brent treramme i ytterkant. Trerammen var bevart som et svidd avtrykk av en langsgående planke, muligens ca 7-10 cm bred, som kunne tidvis følges langs kantene av fyllskiftet. Det var spesielt tydelig i nordvestlige langside hvor en enkelt planke kunne følges i lengderetningen. I sør skjæres nedgravningen av grav 3. Mot nordøstlig kortside er fyllmassen mer udefinert, med markant innslag av sandig undergrunn, men ytterkanten av nedgravningen kan følges som svakt markert, mørkere rand. Nedgravningen er antatt å ha

vært opprinnelig markert med en treramme i alle sider, og basert på den bevarte lang- og kortsiden har nedgravningen vært ca. 2,6 m langt og ca. 1,0 m bredt. Massen framsto ellers som homogen gjennom hele nedgravningen, klart avgrenset mot undergrunnen. I nordøstlige halvdel av graven, lå det en stein på ca. 50 x 40 x 20 cm, som trolig har vært plassert i graven originalt.

Treslaget i den omkringliggende rammen er bestemt til stammetre av furu og datert til slutten av merovingertid/(tidlig) vikingtid (Ua-53118, 1176±27BP, kal. 770AD- 910AD (87.5%), 920AD- 960AD (7.9%). Ettersom rammen er laget av stammetre av furu kan den følgelig ha høy egenalder.

Figur 15. Rester av de stående hellene i grav 3. Ved det bortgravde hjørnet lå vevloddene. Merk midt i venstre bildekant stikker litt av den ytterste kantsteinen opp like innenfor profilen.

6.6.3 GRAVLEGGELSE 3 OG MULIG SEKUNDÆR NEDGRAVNING

Under avrensingen ble det oppdaget flere oppreiste mindre heller, 20-40 cm i lengde/bredde. Flere av disse var plassert langsmed midtlinjen av grav 2, og ytterligere to heller var plassert vinkelrett på midtlinjen, parallelt med - men noe lengre sørvest - enn kortsiden for grav 2. Det ble også avdekket ytterligere en helle i sørøstlige delen av graven, parallelt med kortsiden for grav 2. Hellene er tolket å utgjøre avgrensingen etter en separat gravleggelse. Hellekammeret har vært om lag 2,5 m langt og 1 m bredt. Massen er i stor grad homogen, og består av mørk grått humusblandet sand som er klart

markert mot undergrunnen langs sider og bunn. Bunnen har vært flat, mens sidene har vært avrundede. Langs begge kortsider strekker det humusblandede laget seg ca 5 cm utenfor hellene, noe som kan forventes om man har plassert hellene innenfor en nedgravning hvor nedgravningen så i sin helhet er blitt fylt med bålmørje og humusholdig masse.

Figur 16. Framrenset undergrunn i nordvestlige del av grav 3. En tydelig kullinse ses ved overgang til undergrunnen, og kan følges langs hellene.

Massen hadde enkelte innslag av kullfragmenter. Inn mot de langsgående hellene kunne det observeres en klar kullprofil i bunn som også var synlig på hellene (fig. 16). Det ble observert noe innslag av rødlig/brent sand, men dette utgjorde såpass lite at det trolig ikke har vært brent på stedet. Kullinsen samt innslag av brent sand kan i stedet indikere at nedgravningen har vært fylt med bålmørje fra kremasjonsstedet. Vedarten fra kullinsen er treartsbestemt til hovedsakelig eik, med ett fragment av furu, og datert til (siste del av) vikingtid (Ua-53122:1119±27BP, kal. 890 – 970 AD, 1 sigma)

I det sørøstre hjørnet av gravkammeret ble det funnet totalt 53 vevlodd av stein, hovedsakelig kleber. Dette er det største antall vevlodd fra en gravkontekst gjort i Norge. Alle hadde gjennomborede hull og seks stykker hadde innrissinger av kors/kryss. Den vanligst forekommende formen var butt dråpeformet. Loddene ble funnet samlet i en haug hvor de lå stein i stein (fig 14). Samlingen med vevlodd ble påtruffet under manuell opprensing av sørlige kvadrant av gravhaugen, og samlingen vevlodd ble da avrenset i sin helhet og dokumentert med foto og innmålt (se fig.14 og 17). I samme lag og en rute

Figur 17. Illustrasjon av plasseringen av vevtyngdene, i relasjon til grav 2 og 3.

Figur 18. Samlingen av deponerte vevlodd funnet i sørlige kvadrant. Bilde tatt mot nord.

lenger nord ble det funnet ytterligere et spinnehjul av kleber. Totalt utgjorde vevloddene en samlet vekt på 35 kilo.

På fig. 17 er vektloddene georeferert inn i forhold til de bevarte hellene. Profilbenken som står igjen like ved vevloddene i fig. 23 maskerer delvis dybdeforskjellen på hver side. Vevloddene lå i stor grad på samme plan som avrenset undergrunn, men øverst og i ytterkant av i en nærmest sirkulær nedgravning, som ble tydeligere når området var avrenset som helhet og deler av profilbenken fjernet (fig. 19). Massen i nedgravningen besto av mørk grå humusholdig og leirholdig sand, med lommer av til dels sterkt kullspettet masse. Nedgravningen ble formgravd, og framsto med avrundet bunn og sider, inntil ca 5 cm. dypere enn antatt bunn for grav 3. Nedgravningen kan trolig gjenfinnes i profilen som var lagt midt over nedgravningen (fig. 19), og synes å skjære ned i grav 3, som kan følges som en separat nedgravning i ytterkant (fig. 20). Det ble ikke funnet stående heller fra grav 3 i dette området, og dette kan skyldes at enkelte heller er blitt fjernet ved et sekundært inngrep eller aktivitet, slik at kun hellene nord for nedgravningen, samt én helle i sørlige kortsider, er blitt stående igjen. Øverst i nedgravningen sto en mindre hellestein, ca 15 x 20 cm. Denne lå forskjøvet i forhold til den øvrige rekken hellestein, og kan ha blitt flyttet ut av primærleie ved anleggelsen av den sekundære gropen.

Det ble tatt ut prøve fra fyllmassen mellom vevloddene. Denne ble vedartsbestemt til furu, stammetre, og datert til merovingertid/ tidlig vikingtid (Ua-53116: 1236±27BP, kal. 690-750AD (37.6%), 760-780 AD (11.2%), 790-830 AD (10.0%), 840-870 AD (9.3%), 1 sigma).

6.6.4 FOTGRØFT

Fotgrøften var svært markert langs om lag 2/3 av haugen, fra vest mot sørøst. Det ble lagt fire, tverrgående profiler gjennom grøften. Den har vært opp mot 1,5 meter bred, og ca 30 cm dyp. Grøften har hatt svakt buet, stedvis tilnærmet rett bunn, og slake, buede sider. I profil framsto fotgrøften med to stratigrafiske faser: Nederste lag, samt i ytterkantene av grøften, besto den av fin, siltholdig humusblandet lys brun/grå masse, inntil 10-15 cm tykt. Grøften synes så å ha blitt fylt med store mengder skjørbrent stein av varierende størrelse, iblandet mørk grå, til dels sterkt kullblandet og humusblandet masse. Stedvis ble det dokumentert et kullag, inntil ca 3 cm tykt, i underkant av laget med skjørbrent stein, noe som antyder at det har vært en bevisst deponering av kull før grøften er blitt gjenfylt med skjørbrente stein.

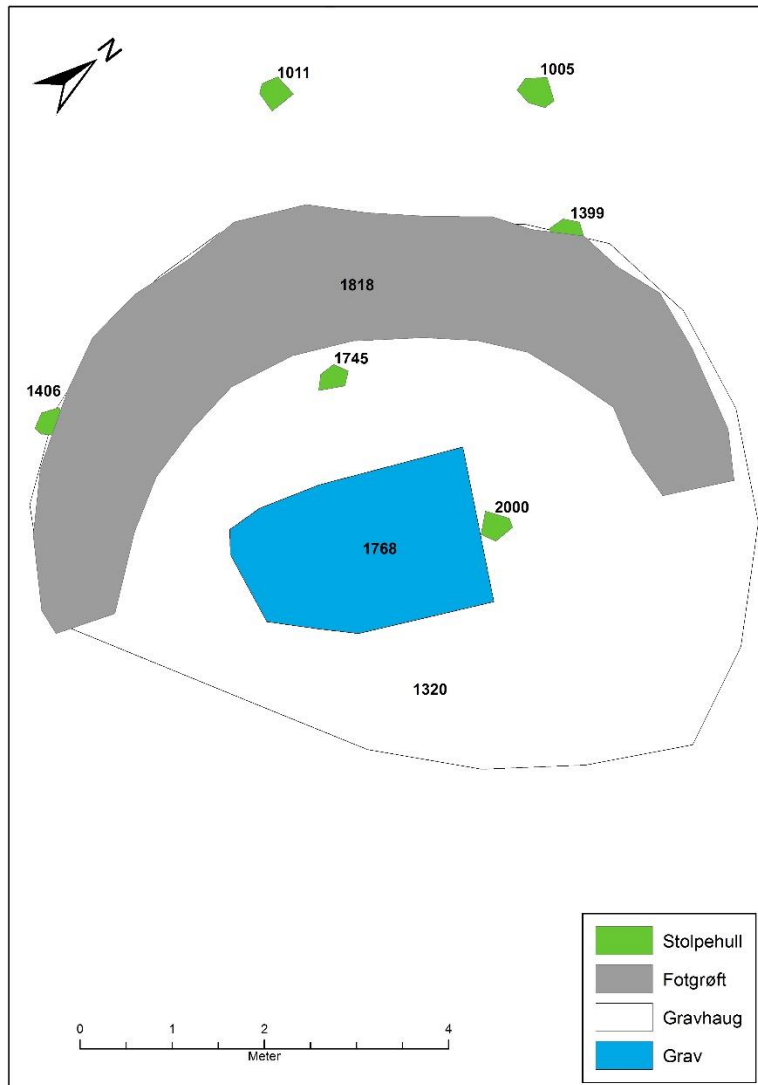
Både under og i grøften ble det dokumentert flere strukturer; kokegroper og stolpehull.

Figur 19. Kullholdig, sirkulær nedgravning som har skåret gjennom grav 2 og 3, og som kom tydelig fram ved fjerning av tverrprofil. Samlingen vevlodd lå øverst i nedgravningen og i plan med undergrunnen, i øverste høyre hjørnet av nedgravningen. Bilde tatt mot sørvest.

Figur 20. Samme tverrprofil sett mot nordvest, etter at den sirkulære nedgravningen er fjernet. I venstre del av profilen er denne buet i sidene med tilnærmet flat bunn. Den har en kullspettet linse mot undergrunnen, deretter en ujevnt markert linse av sand med innslag av humus, og påfølgende mørk grå humusholdig kullspettet masse. Nedgravningen synes i profil å skjære ned i antatt avgrensning av grav 2, som ses til høyre i profilen.

Figur 21. Oversikt over stolpehull registrert i og inntil gravminnet. Jfr også fig. 12 for plasseringen av grav 1 samt kokegrop A1389 i nordlige del av fotgrøften

Det ble tatt ut prøve fra kokegrop A1389 som var gravd ned i det øverste laget med skjorbrent stein på nordsiden i fotgrøften, og som dermed gir en terminus ante quem for når fotgrøften er anlagt. Kullprøven fra A1389 inneholdt flere ulike arter (hassel, furu, eik, lind), og prøver av hassel som er antatt å ha lav egenalder, ble sendt til datering. Prøven er C14 datert til siste del av merovingertid/tidlig vikingtid (Ua-53117, 1170 ± 27 BP, kal. 770AD- 900AD, 1 sigma), og sammenfaller med dateringen av trerammen som er tolket som tilhørende grav 2. Dette indikerer at fotgrøften ble anlagt og gjenfylt i forbindelse med grav 2, og at kokegropen som skjærer ned i grøften ble anlagt i samme tidsrom, mens grav 3 ble anlagt i etterkant, muligens flere tiår senere.

Figur 22. Fotgrøften i haugens vestre kant. Legg merke til steinlaget midt i den gjenfylte grøften,

Figur 23. 3D-modell hvor vevloddene er georeferert og plassert inn i modell og sentralgraven. Nord er i høyre bildekant.

6.7 PROFILTOLKNINGER

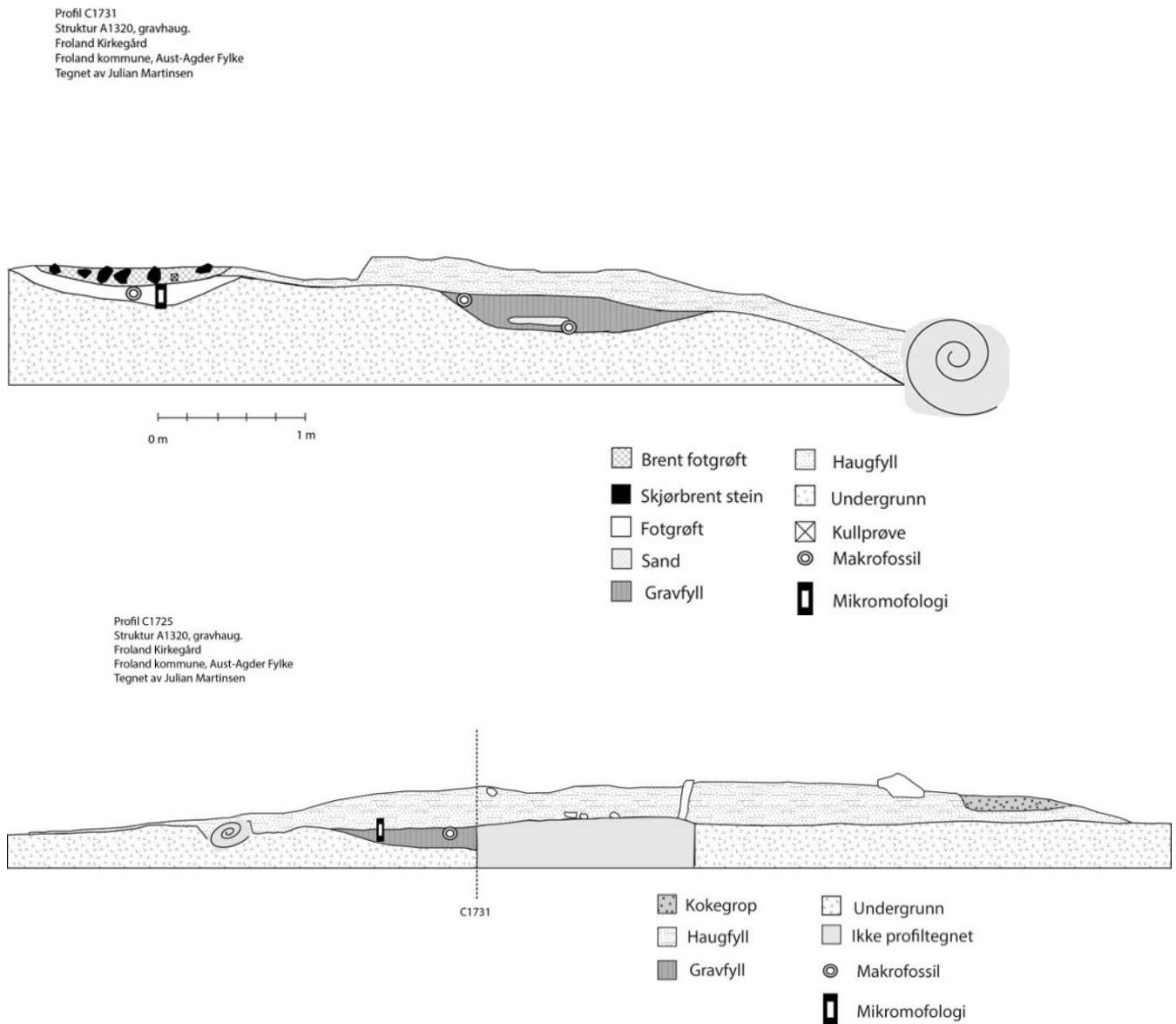
Det ble dokumentert to profiler gjennom gravminnet Profiltegning C1731 (se fig. 24 og 25) omfatter dokumentasjonen av tverrgående kryssprofil fra NV mot SØ (sett mot NØ), fra fotgrøften mot elveskråningen. Profilen viser de to markante stratigrafiske lagene i fotgrøften. Den opprinnelige fotgrøften har vært opptil 1,5 meter bred, og vært anlagt om lag 1,3 meter utenfor grav 2. Det homogene gravfyllet med sandlomme, omfatter SV-lige del av grav 2 og 3, hvor kortendene sammenfalt i større grad enn i motsatt ende. Fotgrøften og den en sørøstligste delen av gravhaugen har sklidd ned elveskråning. Mikromorfanalysen fra fotgrøften antyder at den er delvis gjenfylt gjennom naturlige avsetningsprosesser, og at det trolig har vært lite øvrig aktivitet rundt haugen i denne perioden (Macphail 2016).

Profiltegning C1725 omfatter de to motstående kryssprofilene i østre del av haugen (sørøst mot nordvest, samt fra sørvest mot nordøst.). Det homogene laget fra grav 3 ses i profilen sett mot sørvest. De mikromorfologiske analysene som ble utført i sentralgraven (markert på tegning av profil C1725, fig. 25) viser at fyllet i bunn av graven er deponerte kremasjonsrester (Macphail 2016: 1). Lengre opp i gravfyllet mot overgangen til haugfyllet ble det i mikromorfprøven funnet spor etter mulig gammelt treverk, med antatt sviing. Dette kan muligens være rester av den svidde trerammen vi dokumenterte og daterte (P1886) fra grav 2. Den daterte kokegropen A1389 i ytterkanten av gravminnet

Figur 24. Plassering av de to dokumenterte profilene

illustrerer utfordringene ved tolkningene av relasjonen mellom fotgrøft og haugfyll: Kokegropen er gravd igjennom en grå, sterkt humusholdig masse som i stor grad tilsvarte massen i gravleggelsene, men med en muligens noe lysere nyanse. Massen ble observert stedvis over laget med skjørbrent stein i fotgrøften. Det er mulig at mengden skjørbrente stein i grøften kommer fra en rekke liknende hendelser over tid hvor det ble anlagt kokegropen i grøften rundt grav 2, og at haugen gradvis er blitt utvidet over grøften gjennom bevisst påføring av masse eller naturlig erosjon. Den sammenfallende dateringen mellom kokegrop A1389 og stokken / «rammen» som ble funnet i tilknytning til grav 2 indikerer at aktiviteten relatert til grøften og den gradvise utvidelsen av haugen har skjedd et relativt kort tidsrom etter anleggelsen av grav 2.

Figur 25. Rentegninger av profiler.

6.8 FUNNMATERIALE

Det fremkom en rekke gjenstandsfunn under utgravingen, både fra huskonstruksjonen og i sær gravminnet. Funnmaterialet er katalogisert under C60185 (gravminne) og C60186 (boplassfunn).

Fra huset ble det funnet fragmenter av et kleberkar, brente bein og hasselnøtskall i et ildsted. Fra gravhaugen ble det innsamlet 54 vevlodd, 1 pilspiss, 1 glassperle, 1 spinnehjul, 1 fragment av kleberkar og 45 fragmenter av keramikk fra trolig minst fire forskjellige kar. I tillegg ble det funnet et fragment av en smeltedigel med gripeavsats til tang i fyllmassen i gravminnet, i tillegg til funn av slagg og blysmelt. Den kompliserte konteksten samt gjentatte aktiviteten ved gravene gjør at enkelte av gjenstandene er flyttet fra sin opprinnelige kontekst.

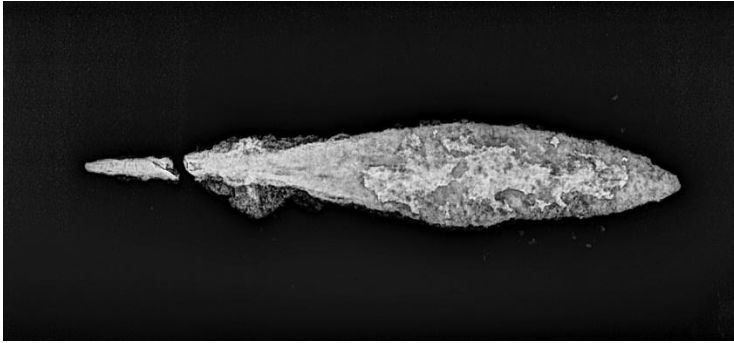
Figur 22. Judyta Zawalska graver frem vevloddene i Rute G.

Vevloddene var i stor grad utført i kleber med varierende bevaringsgrad. 11 av vevloddene var i en slik forfatning at de gikk i oppløsning ved innsamling. Disse er forsøkt stabilisert ved konservering men gir i stor grad kun informasjon om vekt og steintype. Utformingen av disse er vanskelig å si noe om, unntatt et som var smultringformet. Vevloddene hadde to hovedformer utenom dette ene avviket. De var enten dråpeformede med avrundende øvre ender eller tilnærmet rektangulære med flat øvre og nedre ende. Et par av vevloddene var kileformede, og et av disse var svært fint og presist utformet. Seks av vevloddene hadde merker i form av innrissede kors/kryss. Ingen av disse korsmerkene er blitt tolket som kristne symboler ut i fra deres utforming. Den samlede vekten på vevloddene som ble funnet er omtrent 35 kilo.

Funnene av keramikkfragmenter i gravminnet fordeler seg på følgende ruter:

Rute	Lag	antall fragm	samlet vekt	kommentar
R	3	3	4,3	fra samme kar, tynt gods. Lys brun, glatt utside. Mørk innside/gods
N	3	2	6,4	Rødlig gods. En godt bevart overflate og forvitret side
S	3	1	0,4	Lite, lyst fragment
AA	3	1	2,1	Lysebrunt, tynt fint gods. Konkav glatt overflate
AA	2	1	0	Lite fragment. Fint gods
M	2	3	8,5	Randskår. Lys overflate. Mørkt fint gods
M	1	2	3,4	Fint lyst gods, overflate på en side av største fragment
Q	3	5	8,1	Fire like skår, konveks og konkav side. Grålig. T, 0,6 cm
Q	2	1	3,2	Linjedekor
L	1	1	1,5	mørkt gods
L	3	1	2	Sort gods. Lys utside
P	1	2	0,4	Små frag, tynt fint gods
P	2	2	0,1	Linjedekor
P	3	1	1	Likt gods som lag 2
Å2	1	2	2,1	Mørkt gods, lys utside
O	1	1	0	Tynt, lyst gods. Lite frag
Ø2	3	1	5,3	Randskår. Lys overflate. Mørkt fint gods
Ø2	2	2	2	Begge randskår, sammenhørende
W	3	1	0,8	En lys, konkav side
X2	2	3	4,9	To tynne, mørke frag. Et lysere, tykkere
X1	1	1	0,9	Tynt, en bevart overflate
J	2	1	3,2	Sort, fint gods. 5 mm tykk
H	1	1	1,3	Randskår. Bevart overflate på en side
H	2	2	1,9	Lyst, avrundede bruddflater
I	1	2	1,2	tynt, grålig gods
K	2	1	0,7	lyst, rødlig
1929	1	1	0,7	svart, fint gods. Tynt
			66,4	

En pilspiss av type R541 fra yngre jernalder og en grønn glassperle ble funnet i fyllmassen av gravminnet, nordøst for og kloss inntil/overlappende med grav 1/fotgrøft. Pilspissen er utsatt for en del overflatekorrosjon og kunne kun typebestemmes på røntgen. Typen er bladformet, men uten avsats til tange (R539/R541). Typen dateres hovedsakelig til merovingertiden (Farbregd 1971). Pilen sammenfaller med C14-datering av trerammen rundt grav 2 som antyder at graven ble anlagt i overgangen mellom merovingertid og vikingtid, og pilen kan godt opprinnelig ha vært gravgods i grav 2.

Figur 27. Røntgenbildet av pilspissen av merovingertidstype, funnet i nordre ytterkant av gravminnet.

Både glassperlen og spinnehjulet kan gis en generell datering til jernalder, og kan stamme fra hver av de tre gravleggelsene. Ingen av gjenstandene tyder imidlertid på å være brent. Både konsentrasjonen av brente bein ved grav 1 og kullaget i grav 3 tyder på at disse har vært kremasjoner. Den tolkede trerammen rundt grav 2 var også brent, men det var her mindre tegn på kullblandede masser i den antatte avgrensningen for graven, noe som kan indikere at dette var en inhumasjonsgrav, som likevel har inkludert en markering med ild. Det kan bemerkes at perler forekommer i våpengraver fra merovingertid, for eksempel er det i nærliggende Fjære et merovingertids gravfunn som inkluderer våpen, perle og pilspiss (C28086).

Funnmaterialet er beskrevet i tilvekstteksten i vedlegg 11.3.

7 NATURVITENSKAPELIGE PRØVER OG ANALYSER

Presentert under er en oppsummering av de viktigste resultater fra de naturvitenskaplige analysene som ble utført på innsamlet materiale. For fullstendige analyseresultater se kapittel 12.6.

7.1 VEDARTSANALYSE

Vedartsanalysene ble utført ved Moesgård museum. De viste en stor spredning i arter og treverkstyper. Fra hustomt 1 ble det kun datert på bjørk. En utfyllende oversikt er i vedlegg 11.4 mens en oversikt over de benyttede trekullsprøvenes vedart er gjengitt i tabellen i kap.7.2.

I steinsettingen (A 1320) ble det funnet 4 forskjellige vedarter i en prøve. Denne ble ikke benyttet til datering. Denne strukturen ble antatt å inneholde rester etter en kremasjonsgrav. I sin rapport foreslår Moesgård museum at den store spredningen av vedarter i et konsentrert område kan tyde på at det har ligget flere gjenstander av forskjellige treslag på likbålet.

7.2 DATERING

Det ble utført 12 C14-dateringer ved Uppsala. Ytterligere to C14-dateringer var utført av fylkeskommunen, under deres registrering av området. Fem dateringer ble utført innenfor gravhaugen. Tre stykker ble utført på strukturer tilhørende huset. Fire dateringer ble utført på øvrige stolpehull.

Labnummer	Intrasis/ prøvenummer (PK)	C14 BP	C14 Kal 1 sigma	Vedart	Kontekst	struktur
Gravminne:						
Ua-54031	2000	1336±28	650-690 AD	bein	Steinsetting, grav 1	A1320
Ua-53116	1388	1 236 ± 27	690-750 AD, 760-780 AD, 790-830 AD, 840-870 AD	furu, eldre stamme	Fra samling vevlodd	A1768
Ua-53118	1886	1 176 ± 27	770-890 AD	furu, eldre stamme	Treramme, grav 2	A1768
Ua-53117	1792	1 170 ± 27	770-900 AD	hassel, yngre gren	kokegrop i fotgrøft	A1389
Ua-53122	1999	1 236 ± 27	890-930 AD, 935-970 AD	furu, stamme	Kullag ved hellesteiner, grav 3	A1768
Hus 1						
TRa - 2383	Tatt ved fylkets reg	1020±35	995-1025 AD	bjørk	stolpehull hus	A1080
Ua-53120	1976	1 038 ± 28	985-1020 AD	hassel, yngre gren	ildsted hus	A1059
Ua-53119	1969	1 069 ± 27	900-920 AD, 960-1020 AD	bjørk, stamme	inngangsparti hus	A1069
Ua-53121	1986	1 106 ± 27	895-930 AD, 940-980 AD	hassel, yngre gren	stolpe hus	A1027
Øvrige bosetningsspor						
Ua-54027	1804	1665±28	345-370 AD, 375-415 AD	bjørk, kvist	øvre felt	A1278
TRa- 2384	Tatt ved fylkets reg	1200±35	780-885 AD	bjørk	kokegrop	A1096
Ua-54029	1811	1053±27	975-1020 AD	bjørk, yngre stamme	øvre felt	A1351
Ua-54030	1813	890±27	1050-1090 AD, 1120- 1140 AD, 1550-1210 AD	bjørk, kvist	mulig gjerderække	A1146
Ua-54028	1810	348±27	1480-1530 AD, 1550- 1630 AD	bjørk, yngre stamme	mulig gjerderække	1220

Dateringene som ble utført på huset viste en veldig tydelig og tett samling av dateringene innenfor en hundreårsperiode. Alle dateringene var overlappende med hverandre. Dateringene fra gravhaugen viser et mer komplekst hendelsesforløp. Derimot ser den tydelig til å ha blitt anlagt og gått ut av bruk før huset blir anlagt. Spesielt kommer dette til syne ved at kokegropen (A1389) som lå gravd ned i haugfyllet har en datering som er eldre enn de fra huset.

7.3 MAKROFOSSILANALYSE

Det ble utført 3 makrofossilanalyser ved MAL. Det kun funnet ett ikke-bestembar makrofossil i prøvene P1998 – *Cerealia* (Östman 2016). Det ble funnet i bunnen av det sentrale gravområdet (grav 2/3). Dette ble ikke prioritert for datering. I de to andre makrofossilprøvene som ble analysert ble det ikke funnet annet organisk materiale enn trekull.

7.4 MIKROMORFOLOGIANALYSE

To monolitter innsamlet for mikromorfologisk analyse ble undersøkt av Richard Macphail. De var tatt fra henholdsvis gravfyllet i A1954, profil C1725 og i fotgrøften A1818, profil C1731. Prøvene ga gode resultater som underbygget tolkninger gjort i felt. Resultatene er gjengitt i vedlegg 12.4.

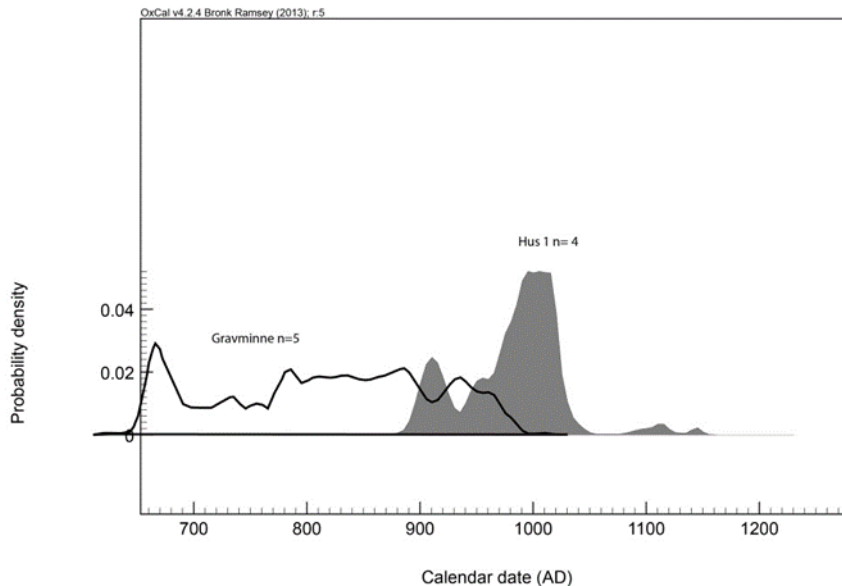
8 VURDERING AV UTGRAVNINGSRISULTATENE, TOLKNING OG DISKUSJON

På den fine elveflaten nord for Froland kirke har det vært aktivitet fra eldre jernalder og gjennom middelalder. Denne aktiviteten har ligget tett opp på hverandre og siden blitt pløyd over. Det ble gjenfunnet et gravminne fra jernalder, som antakelig var i bruk fra yngre romertid/folkevandringstid til vikingtid og et hus som ble oppført i slutten av vikingtid / tidlig middelalder. Grafen i fig 28 av sannsynlighetstettheten av ^{14}C viser at Hus 1 sannsynligvis har tilkommet senere enn brukstiden for gravminnet. Muligens ligger det opp mot et århundre mellom den siste gravlegningen i haugen og oppføring av bygningen.

Den kronologiske rekkefølgen og rekken med aktiviteter knyttet til graven er komplisert. Oppsummert er gravminnet tolket å representere minst tre, trolig fire, hendelser. I eldre jernalder er det anlagt en steinsetting som har inneholdt restene av en kremasjon sammen med keramikk. Steinleggingen er sterkt knyttet til konsentrasjonene av keramikk og bein. Keramikken er av eldre jernalders type og kremasjoner var vanlige i dette tidsrommet (Rødsrud 2012: 63-71). Fragmentering av keramikk i graver er også et vanlig forekommende fenomen og kan ha inngått som en del av selve gravritualet (Rødsrud 2012:58).

Mot slutten av merovingertid er det anlagt grav som delvis har skadet den opprinnelige steinsettingen. Muligens har graven samt den eldre steinsettingen blitt delvis dekket av en haug. Det er trolig at fotgrøften rundt gravminnet ble anlagt i sammenheng med grav 2, enten som del av en haug eller som en separat avgrensing rundt gravene. Det har vært aktivitet på stedet som trolig har bidratt til at grøften er blitt fylt med kull og skjørbrønt stein. Om det har vært oppført en haug over stedet, er det mulig at haugens omkrets er gradvis utvidet med bakgrunn av aktivitetene inntil gravminnet. Det er trolig anlagt kokegrop i forbindelse med fellesmåltider kloss inntil haugen, og delvis over fotgrøften. Dateringen av kokegropen A1389 tyder på at aktivitetene har funnet sted relativt kort tid etter anleggelsen av grav 2. På starten av 900-tallet har det igjen blitt anlagt en ny grav på stedet, grav 3, i form av et hellemarkert rektangulær nedgravning, eller en form for kammer. Denne har delvis skåret gjennom grav 2. I tillegg har det på et tidspunkt etter at grav 3 ble anlagt, vært gravd en sirkulær nedgravning, ca 70-80 cm i diam, som har skåret ned i fotenden av grav 2 og 3.

Relasjonen mellom grav 2, grav 3, og den mulige sekundære nedgravningen var komplisert å tolke, og det er vanskelig å en entydig beskrivelse av hendelsesforløpet og utstrekningen av gravene og nedgravningen i dette området av haugen. Massen i området er svært homogen, og på grunn av tidspress måtte avrensing og dokumentasjon i plan og profil foretas til dels samtidig. Trolig er grav 2 og 3 lagt delvis skrått på hverandre, slik at markeringen av hvordan grav 3 skjærer ned i grav 2 er tydeligst i nordøst, mens kortsidene for begge gravene i sørvest er nærmest sammenfallende. Den sirkulære nedgravningen midt i gravkomplekset synes å ha blitt foretatt etter at grav 3 er konstruert, hvor trolig flere av sidehellene til grav 3 er fjernet i arbeidet med den siste nedgravningen.

Figur 28. Sammenstillingen av sannsynlighetstettheten for dateringen av henholdsvis gravminnet og Hus 1.

Dette åpner for to mulige tolkninger: En mulighet er at det dreier seg om en senere plyndring av haugen. Dette er ikke uvanlig blant før-kristne graver, men det er i flere tilfeller indikasjoner på at dette har skjedd relativt kort tid etter begravelsen, slik at man har gått målrettet inn mot funnførende steder i graven. Den sekundære nedgravningen i grav 2 og 3 synes ha vært et mindre inngrep, og mindre målrettet, noe som kan tyde på at det har skjedd en tid etter siste gravlegging ettersom eventuelle gjerningsmenn ikke har kjent til den konkrete plasseringen av gravene og eventuelle gjenstander. Et argument mot dette, er funnet av de mange vevloddene i sørvestre hjørne av grav 2. Plasseringen av disse synes å tangere, eller til og med falle innenfor det antatt sekundære inngrepet. Samlingen vevlodd syntes intakt, med kun ett vevlodd funnet utenfor klyngen. Man kunne forvente at en sekundær plyndring ville ha forstyrret konteksten slik at flere vevlodd ville blitt forskjøvet eller kastet ut av opprinnelig leie, om det var lagt ned som gravgods ved fotenden i grav 3. Vevloddene er imidlertid funnet som en intakt kontekst. En annen mulighet er derfor at de er plassert der i forbindelse med den sekundære nedgravningen. Dette kan peke mot at man i etterkant av gravleggelsen av individet i grav 3, har gjenåpnet graven for en sekundær deponering, og at samlingen vevlodd da er plassert i det antatte området ved avdødes føtter. Dette åpner for spørsmålet om vevloddene skal forstås som avdødes gravgods, eller som en sekundær rituell deponering. Samlingen viser at de er blitt deponert slik, som representanter eller symboler for en vev, og ikke som resultat av en rekke fra en

kollapset vev. Vevloddene varierer i vekt fra 294 gram til 935 gram, med majoriteten med en vekt på ca 600-800 gram. Behovet for tyngder og deres vekt i en oppstadvev vil være avhengig av fiberkvalitet, tykkelse og spinning, og hvordan veven settes opp (Anderson 1996). De mange relativt tunge vevloddene i grav 3/ sekundær nedgravning tyder imidlertid på at vevloddene ikke har brukt i en vev til fint stoff (Marianne Vedeler, muntlig oppl.).

Dateringen av kullinsen som strekker seg over hellene i grav 3 er omtrent 100 år eldre enn huset. Det er vanskelig å avgjøre hvorfor man ved oppføringen av huset bevisst har valgt å legge den inntil gravminnet, og om det har vært endrede trosforestillinger bak valget av plasseringen av huset. En mulighet er også at gravminnet begynte å rase ut mot elven allerede i vikingtid og mistet sin tydelige form, og at plasseringen av huset i første rekke har vært begrunnet med for eksempel nærhet til elven, og at gravminnet ikke har spilt inn på valget av sted.

9 KONKLUSJON

I tidsrommet 26.10-20.11.2015 foretok Kulturhistorisk museum en arkeologisk undersøkelse i forbindelse med utvidelse av Froland Kirkegård. På forhånd var det registrert bosetningsspor fra jernalder i form av stolpehull og kokegroper. Ved avdekking viste det seg også å være rester av en gravhaug bevart. Ved avdekkingen av feltet ble det påvist en hustomt fra omtrent år 1000 e. Kr. Bygget er antakelig oppført opp med en takbærende stolpevegg. Dette huset hadde blitt anlagt i kanten av en gravhaug som hadde vært i bruk over et lengre tidsrom, med minst 3 gravleggelser oppført fra slutten av yngre romertid til en gang på 900-tallet. Det ble også funnet 4 kokegroper, hvorav de to daterte har overlappende brukstid med gravminnet. Det ble i tillegg påvist et stort antall stolpehull som ikke kunne relateres til større konstruksjoner. Disse kan gi et riss av aktiviteter som har foregått på stedet både før og etter de bedre dokumenterte hendelsene. Det kan virke sannsynlig at det har stått et bygg i den vestre, høyereliggende delen av feltet samtidig med gravminnets første fase i folkevandringstid. En stund etter haugens siste fase er huset bygget kloss inntil gravminnet.

10 LITTERATUR

- Anderson, E. 1996:** Textilproduksjon i arkeologisk kontekst. Institute of Archaeology report Series: 58. Historiska Museum
- Braathen, H. 1989:** Ryttergraver. Politiske strukturer i eldre rikssamlingstid. Varia 19, Universitets Oldsaksamling. Oslo
- Gjessing, H. 1921:** Setesdalen i forhistorisk tid. Norske bygder I. Kristiania.
- Gjessing, H. 1923:** Aust-Agder i forhistorisk tid. Arendal fra fortid til nutid. Kristiania.
- Gustavsson, R. 2016:** Osteologisk Analys, Brända ben från Froland Kirkegård. SAU 2016:20.
- Larsen, J. H. 1978:** Utskyldrikt: arkeologisk drøfting av en historisk hypotese. Avhandling til magistergraden i nordisk arkeologi. Universitetet i Oslo.
- Larsen, J. H. 1981:** Førhistoria i Valle kommune, Setesdal. Nicolay Skrifter nr. 1. Oslo.
- Larsen, J. H. 1984:** Graver fra sen hedensk tid i Aust-Agder. Universitetets Oldsaksamling Årbok 1982/1983. Oslo 1984, s. 173-181.
- Larsen, J. H. 2000:** Vikingtidsfunn fra Aust-Agder. Agder i fjern fortid. Skriftserien nr. 72. Høgskolen i Agder. Kristiansand 2000, s. 21-57.

- Larsen, J. H. 2003:** Gravfelt fra eldre jernalder på Glamsland, Lillesand kommune. Agder historielag årsskrift, nr. 79, s. 30-43.
- Larsen, J. H. og M. B. Sollund 2002:** Gravfeltet i Fevikparken, Grimstad. Agder Historielag Årsskrift nr. 78, s. 7-24. Kristiansand.
- Mokkelbost, M. og Sauvage, R. 2016:** Rural buildings from the Viking and Early Medieval period in central Norway. I *The Agrarian Life of the North 2000 BC–AD 1000: Studies in Rural Settlement and Farming in Norway*. Iversen, F. og Petterson, H. red. Cappelen Damm Akademisk. s. 275-292.
- Nicolaysen, N. 1875:** Udgravninger i 1874. Foreningen til Norske Fortidsminde-merkers Bevaring. Aarsberetning for 1893, s. 62-76. Kristiania.
- Nicolaysen, N. 1876:** Udgravninger i 1875. Foreningen til Norske Fortidsminde-merkers Bevaring. Aarsberetning for 1893, s. 62-76. Kristiania.
- Reitan, G. 2011:** Moi- ett jorde, en gård, mange faser? Fra bronsealder til vikingtid og middelalder i Bygland, Setesdal, s. 165. *Viking* 74
- Rødstrud, C. 2012:** I liv og død. Keramikkenes sosiale kronologi i eldre jernalder. Doktorgradsavhandling, Universitetet i Oslo.
- Wenn, C. C., Arnarsson O. og Bukkemoen G. B. 2015:** Hus, haug og det omkring – Arkeologiske undersøkelser langs rv. 9 i Setesdal s. 29. *Nicolay* 126
- Östman, S. 2016:** Makrofossilanalys av 3 prover från Froland Kirkegård, Froland kommun, Aust-Agder Fylke. Miljöarkeologiska laboratoriet Rapport nr. 2016-013.

11 VEDLEGG

11.1 STRUKTURLISTER

ID	struktur	Overordnet kontekst	Form i plan	Bunn-profil	Sider profil	Bredde _cm	Lengde _cm	Diam. _cm	Dybde _cm	Strukturbeskrivelse
1713	Kokegrop	Boplass-område	rund	u jevn	skrå	61			4	Mørk, brungrått fyllmasse, dominert av skjørbrønt stein, opptil 15 cm i dia., blandet med sand med organisk materiale. Ingen kullbiter ble observert. 4l med skjørbrønt stein.
1220	Stolpehull	Boplass-område	rund	spiss	skrå			47	32	Tydelig stolpehull av mørkebrun finkornet sandig silt, noe mer grus ut mot kantene. Bunnen og veggene virker å være spiss skrå, men bunnen er noe u jevn. Minner om AS1231.
1231	Stolpehull	Boplass-område	rund	avrundet	skrå			41	38	Masse: silt,sand,grus, flis, Mørkt brunt /lyst grått
1117	Nedgrav-ning	Boplass-område	rund	avrundet	buete			170	11	Brungrå finkornet siltig sand med noen få kullflekker.
1038	Stolpehull	Boplass-område	rund	flat	skrå	37			25	Brun siltholdig fyllmasse, iblandet kull, og skjørbrønte stein. Klart avgrenset. Brente bein. Trekull. Mindre steiner i hullet. Trekull og bein i midten og nedre del av hullet.
1314	Stolpehull	Boplass-område	rund	avrundet	buete			32	9	Primært bestående av kull, noe sand og mindre steiner. Flere større biter av kull. Tilnærmet identisk med A1187.
1236	Avskrevet									
1021	Stolpehull	Boplass-område	rund	spiss	skrå			30	43	Dypt stolpehull med skrå vegger. Noen under knyttneve-str steiner, og en større flat stein liggende langs sørlige vegg. Stein,silt,sand, Mørkt gråbrunt.
1069	Stolpehull	Boplass-område	rund	spiss	skrå			29	36	Tydelig stolpehull i plan, som ligger nært A1193. Disse to utgjør kanskje et dørområde, muligens også A1754. Stein,silt,sand, Mørkt brungrått.
1011	Stolpehull	Boplass-område	rund	rund	skrå	20			25	Brungrå sandgrus blandet med organisk materiale. En del stein i massene, flere med

										glimmerholdige mineraler er tydelig skjørbrrente. Homogen i hele stolpehullet.
1242	Avskrevet									
1216	Avskrevet									
1399	Stolpehull	Boplass-område	rund						10	Stolpehull med mulig støttestolpe. Lokalisert i kanten av fotgrøftens avgrensning, ca. halve innenfor. Flere større steiner er synlig på overflaten, trolig skoningssteiner. Fyllmasse består av stein, noen er varmpåvirket/skjørbrrent, og blanding av organisk materiale og sand. Det er gravet ca. 10 cm ned i leiren.
				rund		37	22	false	false	false Brungrått
1096	Kokegrop	Boplass-område	rund	avrundet	skrå	43			9	Svært kullholdig sandgrus - blandet fyllmasse, mørkegrå-svart farge. En større stein er synlig i toppen og går ned til bunnen. Svært lite skjørbrrent stein (ca. 3dl).
2000	Stolpehull	Boplass-område	oval	spiss	skrå			22	27	Stolpehull oppdaget ved graving av grav. Liggende helt inntil nordlige helle som utgjør grav IIs ene kortside. Stein, silt, sand, Mørk brungrått
1406	Stolpehull	Boplass-område	avlang	Flat/ rund	Skrå/ buede	46			13/22 - 11	Stolpehull med støttestolpe. Til venstre hovedstolpe med skrå sider og flat bunn, innenfor og i kanten av haugfyllets utstrekning. Kun stein i høyre profil, i øvre del. Dybde fra topp undergrunn 13 cm, fra topp haugfyll 22 cm. Støttestolpe til høyre har rund bunn og avrundede profiler, bolleform. Fylt med en del stein og sandblandet organisk materiale. Stein synlig i toppen av dette. Dybde 11 cm. Mørkegrått
1102	Avfallsgrop	Boplass-område		ujevn	ujevne	110		110	38	Grop, nedgravning. Fyllmasse av mørk brun sand med kullbiter og noe brunt bein. Enkelte steiner dia 10 cm.
1704	Stolpehull	Boplass-område	annen			76				Dobbelt stolpehull. I flate tolket som to tettliggende stolpehull, med utflytende fyllmasse mellom de. Venstre stolpe er 28 cm dyp med en avrundet bunnform. Høyre stolpehull er 34 cm dyp med en avrundet bunnform.

									Fyllmasse består av stein, noen er skjørbrent, og mørkegrå farget sand med organisk masse med noen trekullbiter. En kvadratisk stein, ca. 15x15x3 cm, var tydelig satt ned som skoningsstein. Mellom de to stolpehulla, 10-15 cm dybde, en linse av mørk rødbrun sand. Stolpehullene er gravet ca. 6 cm ned i leirelaget. Mørkgrå
1048	Stolpehull	Boplass-område	rund	rund	buete	24		22	I plan dominert av skjørbrent stein. I snitt mye skjørbrent stein blandet med sand og organisk masse, ikke observert trekullbiter i snittet. Bunn mot toppen av leirelag, utydelig avgrensning av venstre profilkant pga. en større stein. Mørkebrunt-grått
1658	Nedgravning	Boplass-område	ujevn	ujevn	ujevne		93	6	Siltblandet tynt lag med enkelte trekullbiter og brente bein. I strukturen kom et nytt stolpehull frem AS-1740. silt, kull, brente bein, Grå med rester av trekull
1005	Stolpehull	Boplass-område	rund	rund	skråe	27		32	Synlig skjørbrent stein i toppen og betydelig skjørbrent stein i fyllmassene sammen med sand med organisk materiale. Alle trolig skoningsstein. Ikke observert trekullbiter. Mørkegrått
1064	Stolpehull	Boplass-område	rund	ujevn	buete	32	32	18	Brunt fyll i hull som går ned til leire under sand. Funn av bein. Fyllet er jordholdig og kompakt humus, Brun
1193	Stolpehull	Boplass-område	rund	spiss	skråe			30	40 Tydelig stolpehull i plan, som ligger nært A1193. Disse to utgjør kanskje et dørområde, muligens også A1754. stein, sand, Mørkt brungrått
1187	Stolpehull	Boplass-område	rund	avrundet	buete		32	9	Veldig tydelig rund kullflekk. Massene består primært av kull, men blandet med litt sand og grus. sand, kull, grus, Svart
1027	Stolpehull	Boplass-område	uformet	avrundet	skråe		41	42	I flate var stolpehullet ujevnt/uformet. Kan muligens virke somlet har tiltet litt mot nord. Den nordlige siden av profilen er tilnærmet rett ned til en svak bue, mens dens nordlige siden er skrå. Dette kan ha sammenheng med at stolpen har tiltet mot nord. Den er fylt med flere over knytteneve str. steiner stein, sand, Mørk gråbrun

1074	Stolpehull	Boplass- område	rund	rund	buete	40			25	I overflata en vertikal stilt helle. Fyllmasse av skjørbrent stein og mørkebrun sandgrus blandet med litt organisk masse. Ikke observert trekull i snittmassene. Utflytende avgrensning i plan, høyre profil tydelig, venstre utflytende. Er gravet litt ned i leire. Mørkebrunt
1226	Avskrevet									
1290	Stolpehull	Boplass- område	rund	flat	skråe			38	30	Stolpehull av lys brun jord gravd ned i leire. Grusholdig. Jevne kanter, skrå. Flat bunn. Litt uklar i en kant i flate. 30 cm dypt. 38 diam. 20 cm bred i bunn. Ingen synlig kull grus, Lys brun
1203	Stolpehull	Boplass- område	ujevn	ujevn	ujevne			26	33	Muligens to stolpehull, i så tilfelle er diameteren på 41 cm. stein,silt,sand, Mørkt gråbrun
1777	Stolpehull	Boplass- område	ujevn	avrundet	buete			25	36	Steinpakning i plan skjært av en kanal. Først "avskrevet" som stolpehull, men ble snittet likevel. Viste seg da å være en dyp nedgravning. Nederste 18-20 cm er bredere enn delen over, i mellom disse to ligger det en stor stein. Nederste del er brun svart, og en del fetere enn den noe lysere, men likevel mørk brungråe fyllet over. Den nederste delen ligner noe på et slags kar. stein,silt,sand,organisk, Mørk brungrått og brunsvart
1750	Avskrevet									
1740	Stolpehull	Boplass- område	rund	flat	rette	20			30	Klart stolpehull med stein som støtte omkring. Nedgravd siste del i kompakt leire. stein,silt, Grå/mørk med stein
1146	Stolpehull	Boplass- område	rund	flat	rette	31		31	7	Grunt stolpehull med brunt fyll i lys rødbrun sand. Ingen stein. Ender like over overgang til leirundergrunnen som er under sanden. Den hadde det som så ut som en ekstra stolpe i siden men den forsvant med en gang Brun
1351	Stolpehull	Boplass- område	oval	spiss	skråe			27	14	silt,sand,grus, Mørkt brunt og lyst grått
1267	Avskrevet	Boplass- område	rund							Avskrevet ved opprensing

1252	Kokegrop	Boplass- område	rund	avrundet	buete			64	6	Ganske grunn kullgrop med dybde på 1-6 cm, svak avrundet bunn. Primært kull, og noe sand og leire. 4 liter varmepåvirket stein. stein,sand,leire,kull, varmepåvirket_stein,leire,kull, Svart
1754	Stolpehull	Boplass- område	rund	avrundet	buete			26	9	Utydelig stolpehull silt,sand, Grått
1080	Stolpehull	Boplass- område	rund	avrundet	buete			41	12	Ganske grunn stolpehull med mørkt grått fyll, en del større stein (5 cm >). Lite fragment av brent leire funnet i vestlige del mot en stein. stein,silt,sand,kull,grus,
1745	Stolpehull	Boplass- område	rund	spiss	skråe			20	5	Bunn av stolpehull ved fotgrøft. Har vært delvis synlig i haugfyll/ overliggende lag. 5 bred og 5 cm dyp spiss i bunn.
1033	Stolpehull	Boplass- område	rund	avrundet	skråe			33	25	Mørk gråbrun sandig silt med noen mindre steiner (<5cm). stein,silt,sand, brente_bein, Mørk gråbrun
1059	Stolpehull	Boplass- område	rund					39	14	Mørkt brun med grå spetter sandig silt. En del kull. kull,funn,brente_bein,
1371	Stolpehull	Boplass- område	rund	avrundet	buete			28	12	stein,silt,sand,grus, Mørkt grått
1016	Stolpehull	Boplass- område	rund	rund	rette	26			36	Homogen mørkegrå sand-sandgrus blandet med organisk masse. Trekullbiter observert. En større stein i toppen, skjørbrent i to deler. Enkelte steiner i fyllmassen. Gravet ned til kompakt leire. Mørkegrått
1278	Stolpehull	Boplass- område	rund	flat	buete	44	42		22	Posthole was well visible in flat plan. Structur was dug to V profil and documented (photos and drawings - profil). stein,leire, Grey, brown
1260	Stolpehull	Boplass- område	rund	flat	ujevne	54	50		8	Post hole was well visible in flat plan (with singular stones on the surface). In filling material there has ben piece of brick registered (possibly modern one). Profil V was shallow and uneven. Structur was dokumented (photos and drawings - profil). stein,leire, Grey, brown
1351	Stolpehull	Boplass- område	ujevn	spiss	skråe			23	16	Ujevnt stolpehull i flate, men med ganske oval former. Veggene er skrå, men en svak bue. stein,sand,kull,grus, Mørkt brungrått

1053	Stolpehull	Boplass- område	rund	avrundet	buete	44	40		14	Posthole was well visible in flat plan. Structur was dug to V profil and documented (photos and drawings - profil). There has been 15 fr. of bones registered in V halvdel and coal sample was taken. silt,sand,grus, kull,brente_bein, Dark grey, brown
1307	Stolpehull	Boplass- område	oval	flat	buete	48	30		6	Posthole was well visible in flat plan. Profile V was thin and not clear in border. Filling material was intermixed grey, brown clay. Structur was dokumented (photos and drawings - profil). leire, Grey, brown
1091	Stolpehull	Boplass- område	rund	avrundet	buete	30	32		10	Posthole was well visible in flat plan. Structur was dug to V profil and documented (photos and drawings - profil). sand,grus, Dark grey, brown
1000	Stolpehull	Boplass- område	rund	avrundet	rette	28	30		42	Posthole was well visible in flat plan. Structur was dug to V profil and documented (photos and drawing of profil). There has been 1 bone fragment registered. Posthole was filled with stones. stein,silt, kull,brente_bein, Dark grey
1085	Stolpehull	Boplass- område	rund	rund	buete	33	36		8	Posthole was well visible in flat plan. Profile V was thin - 8cm Filling material was intermixed grey, brown sand with gravel. Structur was dokumented (photos and drawing - profil). sand,grus Brown, dark grey
1273	Stolpehull	Boplass- område	rund	flat	buete	30	25		14	Posthole was well visible in flat plan with singular stones on the surface. Filling material was intermixed grey, brown clay. There has been registered 1 bone fragment in V halvdel (during digging to profil). Structur was dokumented (photos and drawing - profil). stein,leire, Brown, grey
1284	Stolpehull	Boplass- område	rund	avrundet	ujevne	30	30		13	Posthole was well visible in flat plan. Profile V was thin and not clear in border. Filling material was intermixed grey, brown clay. Structur was dokumented (photos and drawing - profil). stein,leire, Grey, brown
1174	Stolpehull	Boplass- område	rund	avrundet	rette	34	30		28	Posthole was well visible in flat plan. Structur was dug to V profil and documented (photos and drawing of profil). Posthole was filled

										with stones stein,sand,leire,. Grey
1043	Stolpehull	Boplass- område	rund	avrundet	buete	35	44		18	Posthole was well visible in flat plan. Structur was dug to V profil and documented (photos and drawing of profil). There has been 1 bone fragment registered. sand,grus, kull, Brown, grey
1345	Avskrevet									

11.2 FOTOLISTER

Filnavn	Motiv	Sett mot	Fotograf	Opptaksdato
Cf34948_001.JPG	Oversiktsbilde	N	Martinsen, Julian Post	26.10.2015
Cf34948_002.JPG			Martinsen, Julian Post	
Cf34948_003.JPG	Avdekking	Ø	Martinsen, Julian Post	27.10.2015
Cf34948_004.JPG	Oversikt felt dag 1	Ø	Martinsen, Julian Post	27.10.2015
Cf34948_005.JPG	Oversikt nordøstlige del	Ø	Martinsen, Julian Post	27.10.2015
Cf34948_006.JPG	Fotgrøft	SØ	Martinsen, Julian Post	28.10.2015
Cf34948_007.JPG	Fotgrøft	Ø	Martinsen, Julian Post	28.10.2015
Cf34948_008.JPG	Oversikt nordøstlige del	NNØ	Martinsen, Julian Post	28.10.2015
Cf34948_009.JPG	Oversikt A1117		Martinsen, Julian Post	29.10.2015
Cf34948_010.JPG	Oversikt A1117		Martinsen, Julian Post	29.10.2015
Cf34948_011.JPG	Profil A1117	NNØ	Martinsen, Julian Post	29.10.2015
Cf34948_012.JPG	Arbeidsbilde. Avdekking grav	S	Martinsen, Julian Post	29.10.2015
Cf34948_013.JPG	Oversikt A1320	NNØ	Martinsen, Julian Post	
Cf34948_014.JPG	Oversikt A1320	NØ	Martinsen, Julian Post	
Cf34948_015.JPG	Oversikt A1320	Ø	Martinsen, Julian Post	
Cf34948_016.JPG	Oversikt A1320	SV	Martinsen, Julian Post	
Cf34948_017.JPG	Nærbilder steinsetning i A1320	SV	Martinsen, Julian Post	
Cf34948_018.JPG	Oversiktsbilder hele felt		Martinsen, Julian Post	
Cf34948_019.JPG	Oversiktsbilder hele felt		Martinsen, Julian Post	
Cf34948_020.JPG	Oversiktsbilder hele felt		Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_021.JPG	Oversiktsbilder hele felt		Martinsen, Julian Post	
Cf34948_022.JPG	Oversiktsbilder hele felt		Martinsen, Julian Post	
Cf34948_023.JPG	Oversiktsbilder hele felt		Martinsen, Julian Post	
Cf34948_024.JPG	Oversiktsbilder hele felt		Martinsen, Julian Post	
Cf34948_025.JPG	Oversiktsbilder hele felt		Martinsen, Julian Post	
Cf34948_026.JPG	AK1252 plan		Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_027.JPG	A1260 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_028.JPG	A1290 plan		Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_029.JPG	A1252 profil		Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_030.JPG	A1260 profil V	Ø	Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_031.JPG	A1371 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_032.JPG	A1278 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_033.JPG	A1371 profil	Ø	Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_034.JPG	A1278 profil V	Ø	Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_035.JPG	A1278 profil V	Ø	Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_036.JPG	A1290 profil V	Ø	Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_037.JPG	A1307 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_038.JPG	A1345 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_039.JPG	A1307 profil V	Ø	Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_040.JPG	A1351 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	02.11.2015

Cf34948_041.JPG	A1273 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_042.JPG	A1284 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_043.JPG	A1231plan	Ø	Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_044.JPG	A1366 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_045.JPG	A1273 profil V	Ø	Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_046.JPG	A1231 profil V	Ø	Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_047.JPG	A1231 profil V	Ø	Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_048.JPG	A1284 profil V	Ø	Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_049.JPG	A1320 oversiktbilder med målesystem		Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_050.JPG	A1320 oversiktbilder med målesystem		Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_051.JPG	A1320 oversiktbilder med målesystem		Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_052.JPG	A1320 oversiktbilder med målesystem		Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_053.JPG	A1320 oversiktbilder med målesystem		Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_055.JPG	A1351 profil	Ø	Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_056.JPG	A1085 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_057.JPG	Område for PK1386		Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_058.JPG	Område for PK1386		Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_059.JPG	A1080 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_060.JPG	Lag 2 topp, rute A.		Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_061.JPG	Lag 2 topp, rute A.		Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_062.JPG	Lag 2 topp, rute A.		Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_063.JPG	A1085 profil V	Ø	Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_064.JPG	A1091 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_065.JPG	A1080 profil	Ø	Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_066.JPG	A1080 profil	Ø	Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_067.JPG	A1091 profil V	Ø	Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_068.JPG	A1053 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	02.11.2015
Cf34948_069.JPG	A1226 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_070.JPG	A1247 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_071.JPG	A1216 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_072.JPG	A1209 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_073.JPG	A1220 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_074.JPG	A1187 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_075.JPG	A1198 plan	N	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_076.JPG	A1203 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_077.JPG	A1074 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_078.JPG	AK1096 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_080.JPG	A1048 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_081.JPG	A1043 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_082.JPG	A1059 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_083.JPG	A1064 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_084.JPG	A1069 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_085.JPG	A1193 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015

Cf34948_086.JPG	A1182 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_087.JPG	A1178 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_088.JPG	A1174 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_089.JPG	A1157 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_090.JPG	A1152 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_091.JPG	A1146 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_092.JPG	A1167 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_093.JPG	A1162 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_094.JPG	A1033 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_095.JPG	A1038 plan	S	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_096.JPG	A1314 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_097.JPG	A1000 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_098.JPG	AK1110 plan	S	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_099.JPG	AK1102 plan	S	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_100.JPG	A1027 plan	S	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_101.JPG	A1005 plan	S	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_102.JPG	A1021 plan	S	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_103.JPG	A1011 plan	S	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_104.JPG	A1016 plan	S	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_105.JPG	A1136 plan	S	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_106.JPG	A1131 plan	S	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_107.JPG	A1140 plan	S	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_108.JPG	Arbeidsbilde		Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_109.JPG	A1053 profil V	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_110.JPG	A1220 profil	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_111.JPG	A1043 profil V	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_112.JPG	Lag 2 topp, rute b, a1320		Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_113.JPG	Avskrevet A1226 profil	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_114.JPG	Avskrevet A1216 profil	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_115.JPG	A1000 profil V	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_116.JPG	A1000 profil V	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_117.JPG	A1000 profil V	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_118.JPG	A1059 profil	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_119.JPG	Detaljebilde bein i profil A1059	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_120.JPG	Detaljebilde bein i profil A1059	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_121.JPG	Lag 2 topp rute C		Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_122.JPG	A1027 profil	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_123.JPG	A1021 profil	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_124.JPG	NØ kvadrant haugfyll fjernet	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_125.JPG	NØ kvadrant haugfyll fjernet	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_126.JPG	NØ kvadrant haugfyll fjernet	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_127.JPG	NØ kvadrant haugfyll fjernet	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_128.JPG	NØ kvadrant haugfyll fjernet	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015

Cf34948_129.JPG	NØ kvadrant haugfyll fjernet	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_130.JPG	NØ kvadrant haugfyll fjernet	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_131.JPG	NØ kvadrant haugfyll fjernet	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_132.JPG	NØ kvadrant haugfyll fjernet	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_133.JPG	NØ kvadrant haugfyll fjernet	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_134.JPG	NØ kvadrant haugfyll fjernet	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_135.JPG	NØ kvadrant haugfyll fjernet	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_136.JPG	NØ kvadrant haugfyll fjernet	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_137.JPG	NØ kvadrant haugfyll fjernet	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_138.JPG	NØ kvadrant haugfyll fjernet	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_139.JPG	NØ kvadrant haugfyll fjernet	Ø	Martinsen, Julian Post	03.11.2015
Cf34948_140.JPG	NØ kvadrant haugfyll fjernet	Ø	Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_141.JPG	NØ kvadrant haugfyll fjernet	Ø	Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_142.JPG	NØ kvadrant haugfyll fjernet	Ø	Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_143.JPG	NØ kvadrant haugfyll fjernet	Ø	Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_144.JPG	NØ kvadrant haugfyll fjernet	Ø	Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_145.JPG	A1033 profil	Ø	Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_146.JPG	A1320 SØ, Topp av lag 2		Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_147.JPG	A1320 SØ, Topp av lag 2		Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_148.JPG	A1320 SØ, Topp av lag 2		Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_149.JPG	Arbeidsbilde depot av vevlodd i lag 2 i A1320		Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_150.JPG	Fotogrammetri vevlodd		Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_151.JPG	Fotogrammetri vevlodd		Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_152.JPG	Fotogrammetri vevlodd		Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_153.JPG	Fotogrammetri vevlodd		Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_154.JPG	Fotogrammetri vevlodd		Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_155.JPG	Fotogrammetri vevlodd		Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_156.JPG	Fotogrammetri vevlodd		Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_157.JPG	Fotogrammetri vevlodd		Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_158.JPG	Fotogrammetri vevlodd		Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_159.JPG	Fotogrammetri vevlodd		Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_160.JPG	Fotogrammetri vevlodd		Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_161.JPG	Fotogrammetri vevlodd		Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_162.JPG	Fotogrammetri vevlodd		Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_163.JPG	Fotogrammetri vevlodd		Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_164.JPG	Fotogrammetri vevlodd		Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_165.JPG	Fotogrammetri vevlodd		Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_166.JPG	Fotogrammetri vevlodd		Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_167.JPG	Fotogrammetri vevlodd		Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_168.JPG	Fotogrammetri vevlodd		Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_169.JPG	Fotogrammetri vevlodd		Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_170.JPG	Fotogrammetri vevlodd		Martinsen, Julian Post	04.11.2015

Cf34948_171.JPG	A1320 vevlodd in situ		Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_172.JPG	A1320 vevlodd in situ		Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_173.JPG	A1320 vevlodd in situ		Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_174.JPG	A1174 profil V	Ø	Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_175.JPG	A1320 oversikt bilde (med vevlodd)		Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_176.JPG	A1320 oversikt bilde (med vevlodd)		Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_177.JPG	A1320 oversikt bilde (med vevlodd)		Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_178.JPG	A1320 oversikt bilde (med vevlodd)		Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_179.JPG	A1320 oversikt bilde (med vevlodd)		Martinsen, Julian Post	04.11.2015
Cf34948_180.JPG	A1203 profil	Ø	Martinsen, Julian Post	05.11.2015
Cf34948_181.JPG	A1187 profil	Ø	Martinsen, Julian Post	05.11.2015
Cf34948_182.JPG	A1314, kull I profil	Ø	Martinsen, Julian Post	05.11.2015
Cf34948_183.JPG	A1314, kull i plan	Ø	Martinsen, Julian Post	05.11.2015
Cf34948_184.JPG	A1314 profil	Ø	Martinsen, Julian Post	05.11.2015
Cf34948_185.JPG	A1320 SV kvadrant, topp av lag 2 H, I, J, K	Ø	Martinsen, Julian Post	05.11.2015
Cf34948_186.JPG	Fotogrammetri sv kvadrant		Martinsen, Julian Post	06.11.2015
Cf34948_187.JPG	Fotogrammetri sv kvadrant		Martinsen, Julian Post	06.11.2015
Cf34948_188.JPG	Fotogrammetri sv kvadrant		Martinsen, Julian Post	06.11.2015
Cf34948_189.JPG	Fotogrammetri sv kvadrant		Martinsen, Julian Post	06.11.2015
Cf34948_190.JPG	Fotogrammetri sv kvadrant		Martinsen, Julian Post	06.11.2015
Cf34948_191.JPG	Fotogrammetri sv kvadrant		Martinsen, Julian Post	06.11.2015
Cf34948_192.JPG	Fotogrammetri sv kvadrant		Martinsen, Julian Post	06.11.2015
Cf34948_193.JPG	Fotogrammetri sv kvadrant		Martinsen, Julian Post	06.11.2015
Cf34948_194.JPG	Fotogrammetri sv kvadrant		Martinsen, Julian Post	06.11.2015
Cf34948_195.JPG	Fotogrammetri sv kvadrant		Martinsen, Julian Post	06.11.2015
Cf34948_196.JPG	Fotogrammetri sv kvadrant		Martinsen, Julian Post	06.11.2015
Cf34948_197.JPG	Fotogrammetri sv kvadrant		Martinsen, Julian Post	06.11.2015
Cf34948_198.JPG	Fotogrammetri sv kvadrant		Martinsen, Julian Post	06.11.2015
Cf34948_199.JPG	Fotogrammetri sv kvadrant		Martinsen, Julian Post	06.11.2015
Cf34948_200.JPG	Spinnehjul, A1320 NØ rute L	V	Martinsen, Julian Post	06.11.2015
Cf34948_201.JPG	A1320, NØ. Topp lag 2 i rute L og M		Martinsen, Julian Post	09.11.2015
Cf34948_202.JPG	A1320, NØ. Topp lag 2 i rute L og M	V	Martinsen, Julian Post	09.11.2015
Cf34948_203.JPG	A1320, NØ. Topp lag 2 i rute L og M	S	Martinsen, Julian Post	09.11.2015
Cf34948_204.JPG	A1320, NØ. Topp lag 2 i rute L og M	S	Martinsen, Julian Post	09.11.2015
Cf34948_205.JPG	Oversikt A1320	S	Martinsen, Julian Post	09.11.2015
Cf34948_206.JPG			Martinsen, Julian Post	
Cf34948_207.JPG	A1320 rute N og Q. Innside av steinpakning tømt		Martinsen, Julian Post	10.11.2015
Cf34948_208.JPG	Kullflekk med brent leie til spinnehjul?		Martinsen, Julian Post	10.11.2015
Cf34948_209.JPG	Arbeidsbilde		Martinsen, Julian Post	10.11.2015
Cf34948_210.JPG	F1723 in situ		Martinsen, Julian Post	10.11.2015
Cf34948_211.JPG	F1724 in situ		Martinsen, Julian Post	10.11.2015
Cf34948_212.JPG	F1724 in situ		Martinsen, Julian Post	10.11.2015

Cf34948_213.JPG	Oversikt C1725 og C1735		Martinsen, Julian Post	11.11.2015
Cf34948_214.JPG	Kokegrop i C1725		Martinsen, Julian Post	11.11.2015
Cf34948_215.JPG	C1735		Martinsen, Julian Post	11.11.2015
Cf34948_216.JPG	C1735		Martinsen, Julian Post	11.11.2015
Cf34948_217.JPG	C1725, og bunn av N, Q, R og S		Martinsen, Julian Post	11.11.2015
Cf34948_218.JPG	NØ, rute L, M, N, O, P og Q A1320. Topp lag 3		Martinsen, Julian Post	11.11.2015
Cf34948_219.JPG	NØ, rute L, M, N, O, P og Q A1320. Topp lag 3		Martinsen, Julian Post	11.11.2015
Cf34948_220.JPG	C1731 østre del	NØ	Martinsen, Julian Post	11.11.2015
Cf34948_221.JPG	C1731 østre del	NØ	Martinsen, Julian Post	11.11.2015
Cf34948_222.JPG	Topp lag 3, nØ kvadrant		Martinsen, Julian Post	12.11.2015
Cf34948_223.JPG	Topp lag 3, nØ kvadrant		Martinsen, Julian Post	12.11.2015
Cf34948_224.JPG	Topp lag 3, nØ kvadrant		Martinsen, Julian Post	12.11.2015
Cf34948_225.JPG	Topp lag 3, nØ kvadrant		Martinsen, Julian Post	12.11.2015
Cf34948_226.JPG	Topp lag 3, nØ kvadrant		Martinsen, Julian Post	12.11.2015
Cf34948_227.JPG	Topp lag 3, nØ kvadrant		Martinsen, Julian Post	12.11.2015
Cf34948_228.JPG	Topp lag 3, nØ kvadrant		Martinsen, Julian Post	12.11.2015
Cf34948_229.JPG	Arbeidsbilder		Martinsen, Julian Post	12.11.2015
Cf34948_230.JPG	Arbeidsbilder		Martinsen, Julian Post	12.11.2015
Cf34948_231.JPG	Arbeidsbilder		Martinsen, Julian Post	12.11.2015
Cf34948_232.JPG	Arbeidsbilder		Martinsen, Julian Post	12.11.2015
Cf34948_233.JPG	Arbeidsbilder		Martinsen, Julian Post	12.11.2015
Cf34948_234.JPG	Arbeidsbilder		Martinsen, Julian Post	12.11.2015
Cf34948_235.JPG	Arbeidsbilder		Martinsen, Julian Post	12.11.2015
Cf34948_236.JPG	Arbeidsbilder		Martinsen, Julian Post	12.11.2015
Cf34948_237.JPG	Arbeidsbilder		Martinsen, Julian Post	12.11.2015
Cf34948_238.JPG	Arbeidsbilder		Martinsen, Julian Post	12.11.2015
Cf34948_239.JPG	Arbeidsbilder		Martinsen, Julian Post	12.11.2015
Cf34948_240.JPG	Arbeidsbilder	S	Martinsen, Julian Post	13.11.2015
Cf34948_241.JPG	Arbeidsbilder	Ø	Martinsen, Julian Post	13.11.2015
Cf34948_242.JPG	C1731	N	Martinsen, Julian Post	13.11.2015
Cf34948_243.JPG	C1731	N	Martinsen, Julian Post	13.11.2015
Cf34948_244.JPG	C1731	N	Martinsen, Julian Post	13.11.2015
Cf34948_245.JPG	C1731	N	Martinsen, Julian Post	13.11.2015
Cf34948_246.JPG	C1731	N	Martinsen, Julian Post	13.11.2015
Cf34948_247.JPG	C1731	N	Martinsen, Julian Post	13.11.2015
Cf34948_248.JPG	C1731	N	Martinsen, Julian Post	13.11.2015
Cf34948_249.JPG	C1731	N	Martinsen, Julian Post	13.11.2015
Cf34948_250.JPG	A1389 sørlig profil	S	Martinsen, Julian Post	13.11.2015
Cf34948_251.JPG	A1389 (sektorsnitt)	SØ	Martinsen, Julian Post	13.11.2015
Cf34948_252.JPG	A1389 (fullstendig profil)	Ø	Martinsen, Julian Post	13.11.2015
Cf34948_253.JPG			Martinsen, Julian Post	13.11.2015
Cf34948_254.JPG	Snitt a1658	N	Martinsen, Julian Post	13.11.2015

Cf34948_255.JPG	Plan as1740	N	Martinsen, Julian Post	13.11.2015
Cf34948_256.JPG	Snitt AS1038	N	Martinsen, Julian Post	13.11.2015
Cf34948_257.JPG	A1038 og A1740	N	Martinsen, Julian Post	13.11.2015
Cf34948_258.JPG	A1740	N	Martinsen, Julian Post	13.11.2015
Cf34948_259.JPG	A1750 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	16.11.2015
Cf34948_260.JPG	A1754 plan	Ø	Martinsen, Julian Post	16.11.2015
Cf34948_261.JPG	A1750, 1754, 1069 og 1196 Dørområde	N	Martinsen, Julian Post	16.11.2015
Cf34948_262.JPG	Dørområde	N	Martinsen, Julian Post	16.11.2015
Cf34948_263.JPG	Dørområde	N	Martinsen, Julian Post	16.11.2015
Cf34948_264.JPG	Arbeidsbilde	Ø	Martinsen, Julian Post	16.11.2015
Cf34948_265.JPG	Arbeidsbilde	Ø	Martinsen, Julian Post	16.11.2015
Cf34948_266.JPG	Avskrevet A1750	V	Martinsen, Julian Post	16.11.2015
Cf34948_267.JPG	A1754 profil	V	Martinsen, Julian Post	16.11.2015
Cf34948_268.JPG	A1754 profil	V	Martinsen, Julian Post	16.11.2015
Cf34948_269.JPG	A1069 og A1193	Ø	Martinsen, Julian Post	16.11.2015
Cf34948_270.JPG	A1782 plan. Luftekanal	Ø	Martinsen, Julian Post	16.11.2015
Cf34948_271.JPG	A1782 plan	N	Martinsen, Julian Post	16.11.2015
Cf34948_272.JPG	A1782 plan	S	Martinsen, Julian Post	16.11.2015
Cf34948_273.JPG	A1777 plan		Martinsen, Julian Post	16.11.2015
Cf34948_274.JPG	A1777 profil	Ø	Martinsen, Julian Post	16.11.2015
Cf34948_275.JPG	A1777 profil	Ø	Martinsen, Julian Post	16.11.2015
Cf34948_276.JPG	A1782 profil	N	Martinsen, Julian Post	16.11.2015
Cf34948_277.JPG	A1782 profil	N	Martinsen, Julian Post	16.11.2015
Cf34948_278.JPG	A1782 profil	N	Martinsen, Julian Post	16.11.2015
Cf34948_279.JPG	AS1011	Ø	Martinsen, Julian Post	17.11.2015
Cf34948_280.JPG	Arbeidsbilde. Julian Martinsen undersøker et tilfrosset stolpehull		Martinsen, Julian Post	17.11.2015
Cf34948_281.JPG	Arbeidsbilde		Martinsen, Julian Post	17.11.2015
Cf34948_282.JPG	A1016 profil	Ø	Martinsen, Julian Post	17.11.2015
Cf34948_283.JPG	A1016 profil	Ø	Martinsen, Julian Post	17.11.2015
Cf34948_284.JPG	Oversiktsbilde topp lag 2 i N-S-profilbenk	N	Martinsen, Julian Post	17.11.2015
Cf34948_285.JPG	A1048 profil	Ø	Martinsen, Julian Post	17.11.2015
Cf34948_286.JPG	AS1704 plan		Martinsen, Julian Post	
Cf34948_287.JPG	AS1074 snitt		Martinsen, Julian Post	
Cf34948_288.JPG	AS 1704 snitt		Martinsen, Julian Post	
Cf34948_289.JPG			Martinsen, Julian Post	
Cf34948_290.JPG			Martinsen, Julian Post	
Cf34948_291.JPG			Martinsen, Julian Post	
Cf34948_292.JPG			Martinsen, Julian Post	
Cf34948_293.JPG			Martinsen, Julian Post	
Cf34948_294.JPG			Martinsen, Julian Post	
Cf34948_295.JPG			Martinsen, Julian Post	
Cf34948_296.JPG			Martinsen, Julian Post	

Cf34948_297.JPG			Martinsen, Julian Post	
Cf34948_298.JPG			Martinsen, Julian Post	
Cf34948_299.JPG			Martinsen, Julian Post	
Cf34948_300.JPG			Martinsen, Julian Post	
Cf34948_301.JPG			Martinsen, Julian Post	
Cf34948_302.JPG	A1399 profil	Ø	Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_303.JPG	A1406 profi	Ø	Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_304.JPG	AK1096 profil	Ø	Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_305.JPG	A1713	N	Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_306.JPG	Arbeidsbilde	N	Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_307.JPG	Arbeidsbilde	N	Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_308.JPG	Arbeidsbilde	Ø	Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_309.JPG	Arbeidsbilde		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_310.JPG	Topp lag 2 rute 1901		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_311.JPG	Topp lag 2 rute 1901		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_312.JPG	Topp lag 2 rute 1901		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_313.JPG	F1947 i lag 1 rute 1933		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_314.JPG	F1947 i lag 1 rute 1933		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_315.JPG	Oversikt topp lag 2		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_316.JPG	Oversikt topp lag 2		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_317.JPG	Oversikt topp lag 2		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_318.JPG	Oversikt topp lag 2		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_319.JPG	Oversikt topp lag 2		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_320.JPG	Oversikt topp lag 2		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_321.JPG	Oversikt topp lag 2		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_322.JPG	Oversikt topp lag 2		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_323.JPG	Oversikt topp lag 2		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_324.JPG	Oversikt topp lag 2		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_325.JPG	Profil i R1909 og 1913 sett mot vest		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_326.JPG	Profil i R1909 og 1913 sett mot vest		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_327.JPG	Profil i R1909 og 1913 sett mot vest		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_328.JPG	Profil i R1909 og 1913 sett mot vest		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_329.JPG	Arbeidsbilde		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_330.JPG	Arbeidsbilde		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_331.JPG	AK1102 profil	N	Martinsen, Julian Post	19.11.2015
Cf34948_332.JPG	Profil nord i graven		Martinsen, Julian Post	19.11.2015
Cf34948_333.JPG	Profil nord i graven		Martinsen, Julian Post	19.11.2015
Cf34948_334.JPG	Profil nord i graven		Martinsen, Julian Post	19.11.2015
Cf34948_335.JPG	Profil nord i graven		Martinsen, Julian Post	19.11.2015
Cf34948_336.JPG	A1745	Ø	Martinsen, Julian Post	19.11.2015
Cf34948_337.JPG	A2000 plan	S	Martinsen, Julian Post	19.11.2015
Cf34948_338.JPG	Sørlike stolpehull grav	N	Martinsen, Julian Post	19.11.2015
Cf34948_339.JPG	A1768 med kun hellene stående igjen		Martinsen, Julian Post	19.11.2015

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Cf34948_469.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	13.11.2015
Cf34948_470.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	13.11.2015
Cf34948_471.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	13.11.2015
Cf34948_472.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	13.11.2015
Cf34948_473.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	13.11.2015
Cf34948_474.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	13.11.2015
Cf34948_475.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	13.11.2015
Cf34948_476.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	13.11.2015
Cf34948_477.JPG	Arbeidsbilde Frank Allan Juhl		Martinsen, Julian Post	13.11.2015
Cf34948_478.JPG	Arbeidsbilde Frank Allan Juhl		Martinsen, Julian Post	13.11.2015
Cf34948_479.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	13.11.2015
Cf34948_480.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	13.11.2015
Cf34948_481.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_482.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_483.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_484.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_485.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_486.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_487.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_488.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_489.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_490.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_491.JPG	Arbeidsbilde Zanett Glørstad og Nils Ole Sundet		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_492.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_493.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_494.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_495.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_496.JPG	Oversiktsbilde felt		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_497.JPG	Oversiktsbilde felt		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_498.JPG	Oversiktsbilde felt		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_499.JPG	Oversiktsbilde felt		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_500.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_501.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_502.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_503.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_504.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_505.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_506.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_507.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_508.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_509.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	18.11.2015
Cf34948_510.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	18.11.2015

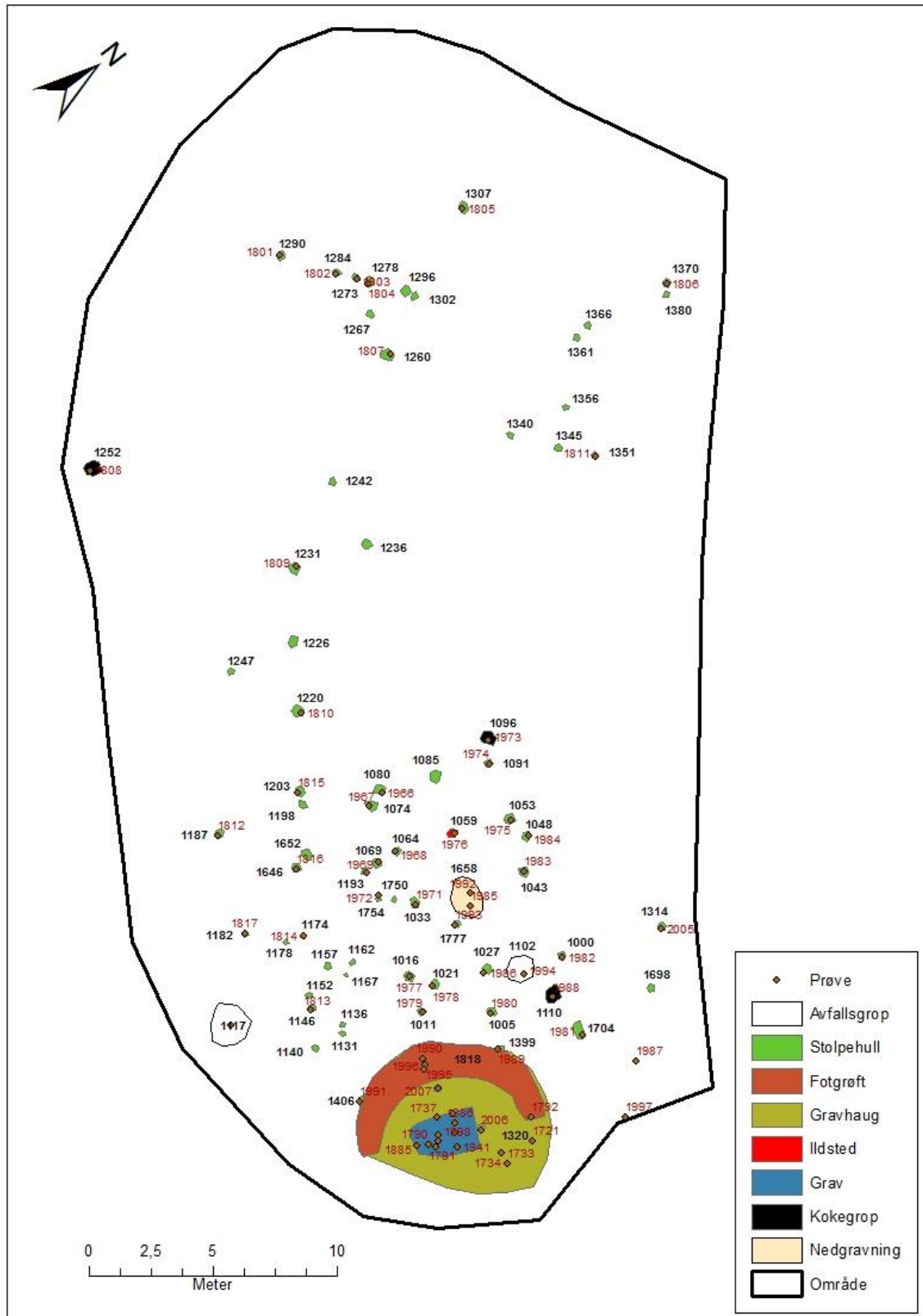
[illegible]

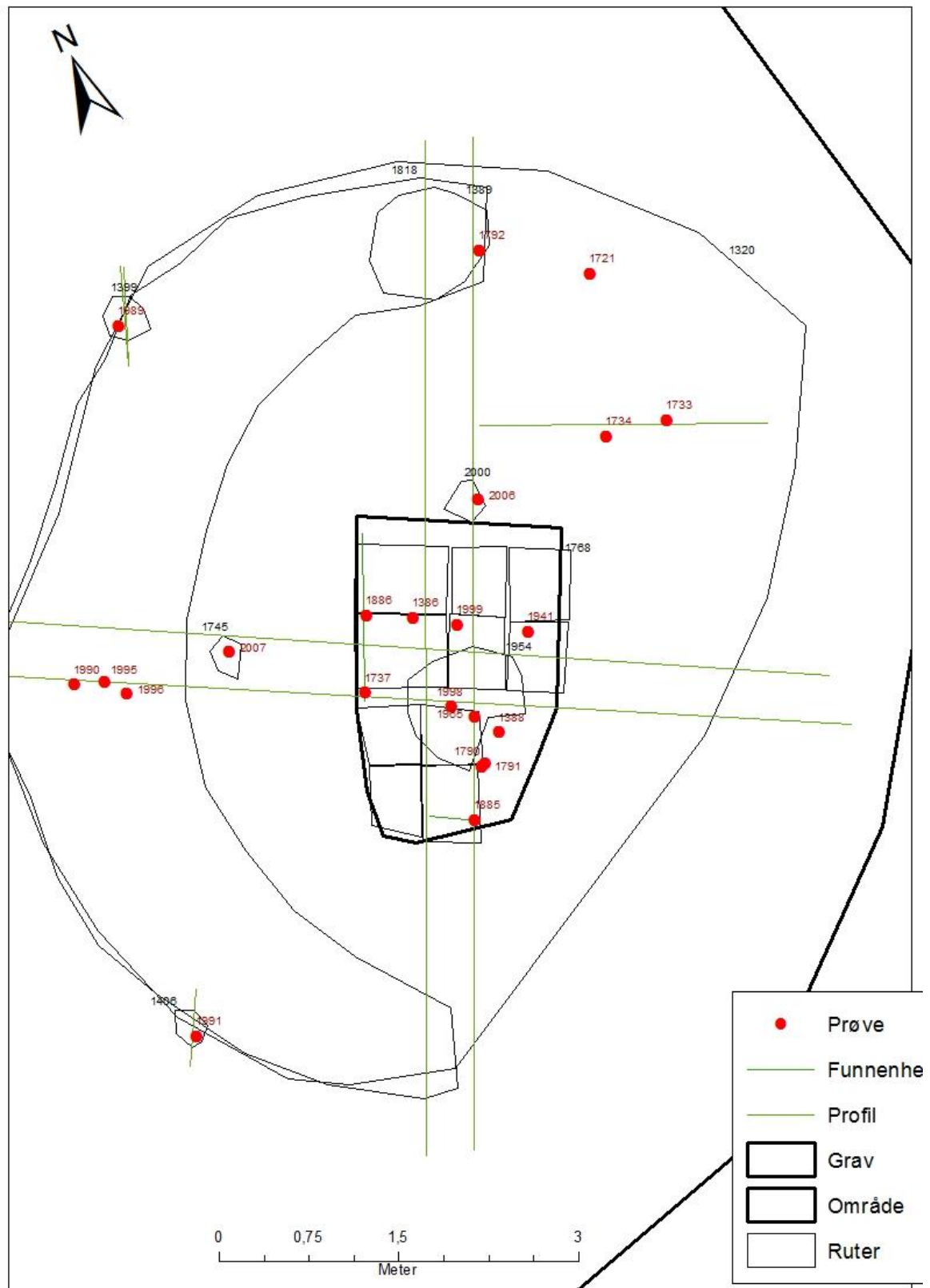
[illegible]

Cf34948_597.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	19.11.2015
Cf34948_598.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	19.11.2015
Cf34948_599.JPG	Oversiktsbilder av gravhaug A1320		Martinsen, Julian Post	19.11.2015

11.3 KART, PRØVER

Anleggsnummer markert i svart, prøvenummer i rødt:

11.4 TILVEKSTTEKST**C60185/1-69**

Gravfunn fra **jernalder/vikingtid** fra FROLAND KIRKE, av FROLAND VESTRE (9/1,53), FROLAND K., AUST-AGDER.

1) **tyngde** vevlodd av bergart.

Dråpeformet vevlodd med innrisset kors, korsarmene omlag 3,5 cm. lange. L. 10,5 cm, b. 7,5 cm, t. 5,1 cm.

Fnr: 1416.

Mål: L: 10,5 cm. B: 7,5 cm. T: 5,1 cm. *Vekt:* 603 gram.

2) **tyngde** vevlodd av bergart.

Dråpeformet vevlodd med gjennomboret hull. Delvis nedbrutt overflate, spesielt i øvre del. L. 12 cm, b. 8 cm, t. 4,7 cm.

Fnr: 1417.

Mål: L: 12,0 cm. B: 8,0 cm. T: 4,7 cm. *Vekt:* 617 gram.

3) **tyngde** vevlodd av bergart.

Dråpeformet vevlodd med gjennomboret hull. Vevloddet er i lysere bergart enn de øvrige i funnet. To parallelle streker på ca 2,0 cm er risset inn på den ene bredsidan. L. 13 cm, b. 8,1 cm, t. 5,4 cm.

Fnr: 1418.

Mål: L: 13,0 cm. B: 8,1 cm. T: 5,4 cm. *Vekt:* 730 gram.

4) **tyngde** vevlodd av bergart.

Dråpeformet vevlodd med gjennomboret hull. Likesidet, avrundet topp og delvis avflatet bunn. Flekkvis forvitring på overflaten. L. 11,5 cm, b. 6,4 cm t. 6,1 cm.

Fnr: 1419.

Mål: L: 11,5 cm. B: 6,4 cm. T: 6,1 cm. *Vekt:* 680 gram.

5) **tyngde** vevlodd av bergart.

Vevlodd med kileform. Flate sidekanter. Flat i nedkant. Gjennomboret hull. L. 10 cm, b. 7,3 cm, t. 7,3 cm.

Fnr: 1420.

Mål: L: 10,0 cm. B: 7,3 cm. T: 7,3 cm. *Vekt:* 741 gram.

6) **tyngde** vevlodd av bergart.

Dråpeformet vevlodd. Det er sterkt forvitret i overflaten og har større sprekker langs sidekantene. Gjennomboret hull. L. 14,5 cm, b. 8,5 cm, d. 5,5 cm.

Fnr: 1421.

Mål: L: 14,5 cm. B: 8,5 cm. T: 5,5 cm. *Vekt:* 924 gram.

7) **tyngde** vevlodd av bergart.

Rektangulært vevlodd. Rett øvre og nedre kant. Gjennomboret hull, men med hengende spor i nedkant av hullet. Lite hakk i øvre kant over hullet. Delvis fasettsliping L. 12 cm, b. 8,2, t. 4,6 cm.

Fnr: 1422.

Mål: L: 12,0 cm. B: 8,2 cm. T: 4,6 cm. *Vekt:* 697 gram.

8) **tyngde** vevlodd av bergart.

Lite, rektangulært vevlodd av stein. Rett nedre kant, svakt konveks øvre ende. Pent gjennomboret hull. Avskallet på nedre kant på den ene store flatsiden. L. 9,5 cm, b. 6 cm, t. 4,7 cm.

Fnr: 1423.

Mål: L: 9,5 cm. B: 6,0 cm. T: 4,7 cm. *Vekt:* 316 gram.

9) **tyngde** vevlodd av bergart.

Dråpeformet vevlodd med gjennomboret hull. Asymmetrisk i nedkant, tydelig tilslippede sidekanter. L. 12 cm, b. 8,5 cm, t. 4,6 cm.

Fnr: 1424.

Mål: L: 12,0 cm. B: 8,5 cm. T: 4,6 cm. *Vekt:* 762 gram.

10) **tyngde** vevlodd av bergart.

Dråpeformet vevlodd med nedbrutt overflate. Slippte, faseterte flater. Gjennomboret, pent symmetrisk hull. L. 12,8 cm, b. 7,5 cm, t. 5 cm.

Fnr: 1425.

Mål: L: 12,8 cm. B: 7,5 cm. T: 5,0 cm. *Vekt:* 608 gram.

11) **tyngde** vevlodd av bergart.

Tilnærmet rektangulært vevlodd av stein, men med en skrånende langside. Gjennomgående hull. Fasetslippt med 7 flater. Innrisning på den ene frontsidan med fire horisontale og en vertikal linje, hvor den vertikale linjen delvis krysser de horisontale. L. 10,5 cm, b. 7,5 cm, t. 5,2 cm.

Fnr: 1426.

Mål: L: 10,5 cm. B: 7,5 cm. T: 5,2 cm. *Vekt:* 574 gram.

12) **tyngde** vevlodd av bergart.

Tilnærmet dråpeformet vevlodd, med asymmetrisk tykkelse og en skrånende langside opp fra bunnflaten. En innrisning, skrå linje på den ene bredsidan, nedenfor hullet. Noe avskallet, sammenlimt ved konservering. L: 12,0 cm. br.: 7,3 cm, t.: 5,5 cm.

Fnr: 1427.

Mål: L: 12,0 cm. B: 7,3 cm. T: 5,5 cm. *Vekt:* 607 gram.

13) **tyngde** vevlodd av bergart.

Vevlodd av stein med flat nedkant og avrundet topp. Tykk bunn som gir den en bolleaktig form. Gjennomboret hull. Påbegynt hull ses også langs den ene sidekanten. L 10,3 cm, b. 10,1 cm, t. 7 cm.

Fnr: 1428.

Mål: L: 10,3 cm. B: 10,1 cm. T: 7,0 cm. *Vekt:* 935 gram.

14) **tyngde** vevlodd av bergart.

Kun nedre halvdel av vevloddet bevart, avbrutt ved det gjennomgående hullet. vevloddet har hatt avrundet nedside og avflatet bakside. Svært avskallet. Sammenlimt ved konservering. L.: 8,3 cm. br.: 8,2 cm. t.: 5,2 cm.

Fnr: 1429.

Mål: L: 8,3 cm. B: 8,2 cm. T: 5,2 cm. *Vekt:* 477 gram.

15) **tyngde** vevlodd av bergart.

Fullstendig fragmentert vevlodd, bestående av en stor mengde fragmenter fra ca 0.2 - 4,0 cm i diam. Samlet vekt : 451 gram.

Fnr: 1430. *Vekt:* 451 gram.

16) **tyngde** vevlodd av bergart.

Vevlodd av stein. Nær firkantet i formen. Flat nedside, buet øvre kant. Gjennomboret hull. 10,7 cm, b. 10,5 cm, t. 5 cm.

Fnr: 1431.

Mål: L: 10,7 cm. B: 10,5 cm. T: 5,0 cm. *Vekt:* 765 gram.

17) **tyngde** vevlodd av bergart.

Kileformet vevlodd av stein med slipte sidekanter og gjennomboret hull. Buet øvre kant. L. 13,3 cm, b. 6,5 cm, t. 6 cm.

Fnr: 1432.

Mål: L: 13,3 cm. B: 6,5 cm. T: 6,0 cm. *Vekt:* 760 gram.

18) **tyngde** vevlodd av bergart.

Dråpeformet vevlodd med veldig jevnt, rundt gjennomboret hull. Slipte, fasetterte flater. Lite kryss innriset på en bredside, ca 2x2 cm. L. 11 cm, b. 7,5 cm, t. 5,8 cm.

Fnr: 1433.

Mål: L: 11,0 cm. B: 7,5 cm. T: 5,8 cm. *Vekt:* 632 gram.

19) **tyngde** vevlodd av bergart.

Tilnærmet dråpeformet vevlodd, Svakt avlang form, smalest øverst, med et kraftig gjennomboret hull. Innriset kors på en bredside. Lengden på korsarmene er hhv 4,5 og 3,5 cm. L. 10,5 cm, b. 9 cm, t. 5,5 cm.

Fnr: 1434.

Mål: L: 10,5 cm. B: 9,0 cm. T: 5,5 cm. *Vekt:* 710 gram.

20) **tyngde** vevlodd av bergart.

Dråpeformet vevlodd med gjennomboret hull. Ujevn overflate, den ene bredsiden er flat. L. 12,5 cm, b. 8,1 cm, t. 5,1 cm.

Fnr: 1435.

Mål: L: 12,5 cm. B: 8,1 cm. T: 5,1 cm. *Vekt:* 569 gram.

21) **tyngde** vevlodd av bergart.

Dråpeformet vevlodd med gjennomboret, smalt hull. L. 11,5 cm, b. 7,5 cm, t. 6,5 cm.

Fnr: 1436.

Mål: L: 11,5 cm. B: 7,5 cm. T: 6,5 cm. *Vekt:* 754 gram.

22) **tyngde** vevlodd av bergart.

Avlangt vevlodd av stein. Gjennomboret hull. L. 10,5 cm, b. 7,1 cm, t. 6,1 cm.

Fnr: 1437.

Mål: L: 10,5 cm. B: 7,1 cm. T: 6,1 cm. *Vekt:* 726 gram.

23) **tyngde** vevlodd av bergart.

Uregelmessig formet vevlodd av stein med ubearbeidet/forvitret overflate. Et lite gjennomboret hull. L. 9,5 cm, b. 7,9 cm, t. 6 cm.

Fnr: 1438.

Mål: L: 9,5 cm. B: 7,9 cm. T: 6,0 cm. *Vekt:* 557 gram.

24) **tyngde** vevlodd av bergart.

Dråpeformet vevlodd med flate bredsider og tilspisset mot øvre ende. Gjennomboret hull. På nedkanten på den ene siden er det et mulig pågynnt hull. L. 11,5 cm, b. 9 cm, t. 4,8 cm.

Fnr: 1439.

Mål: L: 11,5 cm. B: 9,0 cm. T: 4,8 cm. *Vekt:* 683 gram.

25) **tyngde** vevlodd av bergart.

Uregelmessig, rektangulært vevlodd av stein. Gjennomboret hull. Innrisset, horisontalt hakk på ene kortsiden. L. 10,2 cm, br.: 7,0 cm. t.: 5,5 cm.

Fnr: 1440.

Mål: L: 10,2 cm. B: 7,0 cm. T: 5,5 cm. *Vekt:* 572 gram.

26) **tyngde** vevlodd av bergart.

Rektangulært vevlodd med buet overkant. Innrisset fure på undersiden, og en liten innrisset vertikal strek på ene langsiden. Gjennomboret pent, symmetrisk hull. L. 11,7 cm, b. 6,4 cm, t. 5,4 cm.

Fnr: 1441.

Mål: L: 11,7 cm. B: 6,4 cm. T: 5,4 cm. *Vekt:* 589 gram.

27) **tyngde** vevlodd av bergart.

Vevlodd av stein. Tilnærmet rund i formen, men avmalnet overside. Et sidestilt gjennomboret hull. L. 8,2 cm, b. 8,0 cm, t. 4,5 cm.

Fnr: 1442.

Mål: L: 8,2 cm. B: 8,0 cm. T: 4,5 cm. *Vekt:* 404 gram.

28) **tyngde** vevlodd av bergart.

Nederste halvdel av et sterkt oppsprukket vevlodd. Oppsmuldret og forvitret overflate.

Sammenlimt ved konservering. Nåværende vekt: 229 gram. St. bevarte lengde: 7,1 cm. st. bevarte br.: 6,0 cm, st. bevarte t.: 4,5 cm.

Fnr: 1443.

Mål: L: 7,1 cm. B: 6,0 cm. T: 4,5 cm. *Vekt:* 229 gram.

29) **tyngde** vevlodd av bergart.

Trekantet vevlodd av stein med avrundede hjørner. Gjennomboret hull. Grov overflate. L. 9,7 cm, b. 8,2 cm, t. 4,9 cm.

Fnr: 1444.

Mål: L: 9,7 cm. B: 8,2 cm. T: 4,9 cm. *Vekt:* 494 gram.

30) **tyngde** vevlodd av bergart.

Lite, avrundet vevlodd med stort gjennomboret hull. En stor fure midt på den ene bredsidens. L. 8,8 cm, b. 6,5 cm, t. 3,5 cm.

Fnr: 1445.

Mål: L: 8,8 cm. B: 6,5 cm. T: 3,5 cm. *Vekt:* 289 gram.

31) **tyngde** vevlodd av bergart.

Dråpeformet vevlodd av stein med gjennomboret hull. Slipt overflate. L. 12,5 cm, b. 8,5 cm, t. 6,5 cm.

Fnr: 1446.

Mål: L: 12,5 cm. B: 8,5 cm. T: 6,5 cm. *Vekt:* 879 gram.

32) **tyngde** vevlodd av bergart.

Dråpeformet vevlodd, men med tilnærmede paralelle sidekanter. Slipt overflate. opprinnelig i flere deler, nå sammenlimt ved konservering. L. 13,8, br.: 7,3, T.: 5,4

Fnr: 1447.

Mål: L: 13,8 cm. B: 7,3 cm. T: 5,4 cm. *Vekt:* 634 gram.

33) **tyngde** vevlodd av bergart.

Kileformet vevlodd, med klart definert rektangulær bunnflate. Meget pene, jevnt slipte overflater, avflatet bunn og topp. Jevnt fasettert, gjennomgående hull. Opprinnelig flere fragmenter, sammenlimt ved konservering og nå tilnærmet komplett. L.: 8,7 cm., br. 6,7 cm., t.; 4,2 cm.

Fnr: 1448.

Mål: L: 8,7 cm. B: 6,7 cm. T: 4,2 cm. *Vekt:* 356 gram.

34) **tyngde** vevlodd av bergart.

Assymetrisk skiveformet vevlodd med gjennomboret, sentralt plassert hull. Noen tydelig slipte fasetterte flater. Ujevn diameter, varierer med 8-10 cm, t.: 3,8 cm.

Fnr: 1449.

Mål: T: 3,8 cm. *Diam:* 10,0 cm. *Vekt:* 509 gram.

35) **tyngde** vevlodd av bergart.

Vevlodd av stein. Uregelmessig form, delvis rektangulær men med skrånende bunnlinje. Meget jevnt, gjennomboret hull. L.: 9,0 cm. største b. 7,2 cm, t. 4,5 cm.

Fnr: 1450.

Mål: L: 9,0 cm. B: 7,2 cm. T: 4,5 cm. *Vekt:* 336 gram.

36) **tyngde** vevlodd av bergart.

Svakt ovalt, skiveformet vevlodd, med tilnærmet sentralt plassert hull. Slippede overflater og sidekanter. Ca to tredjedeler av vevloddet er bevart. Sammenlimt ved konservering. En pose med ytterligere små fragmenter ligger sammen med vevloddet. Nåværende vekt: 276 gr. L.: 10,5, br.: 8,6, t.: 3,2

Fnr: 1451.

Mål: L: 10,5 cm. B: 8,6 cm. T: 3,2 cm. *Vekt:* 276 gram.

37) **tyngde** vevlodd av bergart.

Vevlodd av stein. Avlangt, smalest i øvre ende . Delvis fasetterte flater. Gjennomboret hull. L. 12,5 cm, b. 7 cm, t. 5,5 cm.

Fnr: 1452.

Mål: L: 12,5 cm. B: 7,0 cm. T: 5,5 cm. *Vekt:* 715 gram.

38) **tyngde** vevlodd av bergart.

Skiveformet vevlodd, hvor den ene halvdel er noe tykkere enn den andre. Tilnærmet sentralt plassert, gjennomgående hull, kraftig men jevnt utformet. Slippede overflater. Sammenlimt ved konservering. En pose med ytterligere løse fragmenter ligger ved vevloddet. Nåværende vekt: 604 gr., diam. ca 10,7 cm, st. t.: 5,1 cm.

Fnr: 1453.

Mål: Stt: 5,1 cm. *Diam:* 10,7 cm. *Vekt:* 604 gram.

39) **tyngde** vevlodd av bergart.

Irregulært, ovalt vevlodd av stein. Gjennomboret, langstrakt hull. L. 10,8 cm, b. 6,2 cm, t. 6 cm.

Fnr: 1454.

Mål: L: 10,8 cm. B: 6,2 cm. T: 6,0 cm. *Vekt:* 528 gram.

40) **tyngde** vevlodd av bergart.

Tilnærmet kileformet vevlodd med sterkt forvitret overflate og kraftig gjennomboret hull. Topp og bunn av loddet er avflatet. Slippede flater L. 10,5 cm, b. 8 cm, t. 7 cm.

Fnr: 1455.

Mål: L: 10,5 cm. B: 8,0 cm. T: 7,0 cm. *Vekt:* 886 gram.

41) **tyngde** vevlodd av bergart.

Lite, ovalt vevlodd med gjennombåret hull. Deler av nedre del er avskallet. Den ene breidsiden er slipt helt flat. L. 9,8 cm, b. 6,2 cm, t. 4,1 cm.

Fnr: 1456.

Mål: L: 9,8 cm. B: 6,2 cm. T: 4,1 cm. *Vekt:* 383 gram.

42) **tyngde** vevlodd av bergart.

Rektangulært vevlodd av stein, med slipte, fasetterte overflater. Flat overside. Noe forvitret overflate. Gjennomboet hull. L. 10,5 cm, b. 8 cm, t. 4 cm.

Fnr: 1457.

Mål: L: 10,5 cm. B: 8,0 cm. T: 4,0 cm. *Vekt:* 467 gram.

43) **tyngde** vevlodd av bergart.

Ovalt vevlodd med gjennomboet hull og innriset kors. Korsarmene er 3,7 cm lange. Bredsidene på vevloddet er avflatet. L. 12,5 cm, b. 9,5 cm, t. 4,4 cm

Fnr: 1458.

Mål: L: 12,5 cm. B: 9,5 cm. T: 4,4 cm. *Vekt:* 862 gram.

44) **tyngde** vevlodd av bergart.

Dråpeformet vevlodd av stein med butt nedkant. Innriset kors på den ene flatsiden. Korsarmene er ca 3,0 cm lange. Avbrukket øvre ende over det gjennomboede hullet. L. 10,3 cm, b. 8,6 cm, t. 5,7 cm.

Fnr: 1459.

Mål: L: 10,3 cm. B: 8,6 cm. T: 5,7 cm. *Vekt:* 763 gram.

45) **tyngde** vevlodd av bergart.

Nedre halvdel av trolig dråpeformet vevlodd. Avlangt, gjennomgående hull, kraftig forvitret overflate. En liten pose med ytterligere fragmenter ligger ved vevloddet. Nåværende vekt: 333 gr. St. bevarte l: 9,6 cm., st. bevarte br.: 6,6 cm., st. bevarte t.: 4,9 cm.

Fnr: 1460.

Mål: L: 9,6 cm. B: 6,6 cm. T: 4,9 cm. *Vekt:* 333 gram.

46) **tyngde** vevlodd av bergart.

Sterkt fragmentert, kun delvis bevart vevlodd. Trolig dråpeformet, med fasetterte sider. Sammenlimt ved konservering. Liten pose med ytterligere fragmenter ligger ved vevloddet. Nåværende vekt: 247 gr. St. bevarte l. 11,1 cm., st. bevarte br.: 6,4 cm., st. bevarte t.: 3,3 cm.

Fnr: 1461.

Mål: Stl: 11,1 cm. Stb: 6,4 cm. Stt: 3,3 cm. *Vekt:* 247 gram.

47) **tyngde** vevlodd av bergart.

Tilnærmet kileformet vevlodd, med slipte sideflater. Flat over- og underside. Sterkt oppsprukket, limt ved konservering. Nåværende vekt: 525 gr. L.: 11,3 cm. br.: 8,7 cm., t.: 5,0 cm.

Fnr: 1462.

Mål: L: 11,3 cm. B: 8,7 cm. T: 5,0 cm. *Vekt:* 525 gram.

48) **tyngde** vevlodd av bergart.

Vevlodd av stein. Rektangulær form med rette sidekanter. Litt tykkere i nedre ende. Gjennomboet hull. I nedkant er steinen sterkt forvitret. L. 13 cm, b. 7,5 cm, t. 5,5 cm.

Fnr: 1463.

Mål: L: 13,0 cm. B: 7,5 cm. T: 5,5 cm. *Vekt:* 780 gram.

49) **tyngde** vevlodd av bergart.

Dråpeformet vevlodd med gjennomboret hull. Hullet er boret fra kortsiden til kortsiden, dette skiller seg fra de andre vevloddene i graven. L. 11,4 cm, b. 7,5 cm. t. 6,2 cm.

Fnr: 1464.

Mål: L: 11,4 cm. B: 7,5 cm. T: 6,2 cm. *Vekt:* 759 gram.

50) **tyngde** vevlodd av bergart.

Dråpeformet vevlodd symmetrisk gjennomboret hull og kraftig innrisset latinsk kors. Korset er 3,5x3,2 cm. Alle flatene på vevloddet er jevnt avrundet, pent tilslipt uten fasettering. L. 12,3 cm, b. 8,4 cm, t. 6,1 cm.

Fnr: 1465.

Mål: L: 12,3 cm. B: 8,4 cm. T: 6,1 cm. *Vekt:* 850 gram.

51) **tyngde** vevlodd av bergart.

Svært fragmentert vevlodd, opprinnelig utforming ikke mulig å avgjøre. Sammenlimt ved konservering, kun delvis bevart. En pose med ytterligere fragmenter ligger ved vevloddet. Nåværende vekt: 225 gr. Største sammenlimte fragment måler 7,5 cm. tykkelse 3,2 cm.

Fnr: 1466. *Vekt:* 225 gram.

52) **tyngde** vevlodd av bergart.

Svært oppsprukket vevlodd, kun delvis bevart. Opprinnelig utforming ikke mulig på avgjøre. Har hatt slipte overflater. Sammenlimt ved konservering. Liten pose med ytterligere fragmenter ligger ved vevloddet. Nåværende samlet vekt: 441 gr. St. bevarte l.: 8,8 cm. st. bevarte br. 7,5 cm., St. bev. t.: 4,3 cm.

Fnr: 1467.

Mål: Stl: 8,8 cm. Stb: 7,5 cm. Stt: 4,3 cm. *Vekt:* 441 gram.

53) **tyngde** vevlodd av bergart.

Trekantet vevlodd av stein med avrundede hjørner. Grov overflate. Gjennomboret hull. L. 10 cm, b. 10 cm, t. 5,5 cm.

Fnr: 1468.

Mål: L: 10,0 cm. B: 10,0 cm. T: 5,5 cm. *Vekt:* 596 gram.

54) **tyngde** vevlodd av bergart.

Uregelmessig trekantet vevlodd, med avrundet overside. Grov overflate, ene breidsiden er avflatet. L.: 10,5 cm br.: 9,0 cm., t.: 4,4 cm.

Fnr: 1723.

Mål: L: 10,5 cm. B: 9,0 cm. T: 4,4 cm. *Vekt:* 528 gram.

55) **pilspiss** av jern.

Pilspiss av jern. Bladform som R.539, tangehals og -stift som R.541 Spiss tange uten avsats. Noe korrodert overflate.

Fnr: 1724.

Mål: L: 10,2 cm. B: 1,8 cm.

Datering: Merovingertid

56) **perle** av glass.

Perle av grønt glass med svake innslag av gulaktige striper. Funnet i Rute R, lag 1.

Mål: T: 0,6 cm. *Diam:* 0,8 cm.

57) **spinnehjul**.

Spinnehjul av kleber. Flat underside, hvelvet overside. Jevnt boret, svakt assymmetrisk hull, ca.

0,9 cm. i diam. Fragmentert ved innsamling, limt sammen igjen ved konservering. Fra lag 1, rute L.

Fnr: 1645.

Mål: *T:* 1,6 cm. *Diam:* 3,5 cm.

58) **kar** av kleber. *Gjenstandsdeler:* buk.

Bukfragment av kleberkar fra vikingtid. Grov utside, glatt sotet innside. Matskorper på innsiden. Funnet i rute L, lag 1.

Mål: *L:* 3,2 cm. *B:* 3,1 cm. *T:* 1,0 cm.

59) **smeltedigel** . *Gjenstandsdeler:* fragment.

Fragment av smeltedigel med gripeavsats til tang. Fra rute R, lag 3.

Mål: *L:* 2,6 cm. *T:* 1,8 cm.

60) **slagg** av bly.

Fragment av blysmelt. Funnet i rute M, lag 1.

Mål: *L:* 2,3 cm.

61) **slagg** av jern.

Jernslag, fragment. Funnet i snitt i fotgrøften A1731.

Mål: *L:* 2,5 cm. *B:* 1,8 cm. *T:* 1,3 cm.

62) **avslag** av flint.

Fragment av flintavslag. Funnet ved snitt i fotgrøften A1731.

Mål: *L:* 1,5 cm. *B:* 1,2 cm.

63) 4 **kar** av keramikk.

I alt 27 poser med fragmenter av keramikk innsamlet fra fyllmassen i gravminnet. Antall fragmenter totalt: 45 fragm. Samlet vekt ca. 66,4 gr. Alle poser har referanse til rute og lag for funnet. Fragmentene representerer trolig minst 4 ulike kar.

Rute R: Lag 3, 3 fragm. fra samme kar. Tynt gods. Lys brun, glatt utside. Mørk innside/gods. Vekt: 4,3 gr.

Rute N: Lag 3, 2 fragm. Røddlig gods. En godt bevart overflate og forvitret side. Vekt 6,4 gr.

Rute S: Lag 3, 1 fragm. Lyst gods. Vekt: 0,4 gr.

Rute AA: Lag 3, 1 fragm. Lysebrunt, tynt fint gods. Konkav glatt overflate. Vekt 2,1 gr.

Rute AA: Lag 2, 1 fragm. Fint gods. Vekt: 0,0 gr.

Rute M: Lag 2, 3 fragm. Randskår. Lys overflate. Mørkt fint gods. Vekt: 8,5 gr.

Rute M: Lag 1, 2 fragm. Fint lyst gods, overflate på en side av største fragment. Vekt: 3,4 gr.

Rute Q: Lag 3, 5 fragm. Fire like skår, konveks og konkav side. Grålig. T, 0,6 cm. Vekt: 8,1 gr.

Rute Q: Lag 2, 1 fragm. Skår med linjedekor. Vekt: 3,2 gr.

Rute L: Lag 1, 1 fragm. Mørkt gods. Vekt: 1,5 gr.

Rute L: Lag 3, 1 fragm. Sort gods, lys utside. Vekt: 2,0 gr. Rute P: Lag 1, 2 fragm. Tynt fint gods. Vekt: 0,4 gr. Rute P: Lag 2, 2 fragm. Linjedekor. Vekt: 0,1 gr.

Rute P: Lag 3, 1 fragm. Likt gods som i lag 2. Vekt: 1,0 gr.

Rute Å2: Lag 1, 2 fragm., mørkt gods, lys utside. Vekt: 2,1 gr. Rute O: Lag 1, 1 fragm. Tynt, lyst gods. Vekt: 0,0 gr.

Rute Ø2: Lag 3, 1 fragm. Randskår. Lys overflate. Mørkt fint gods. Vekt: 5,3 gr.

Rute Ø2: Lag 2, 2 fragm. Begge randskår, sammenhørende. Vekt 2,0 gr.

Rute W: Lag 3, 1 fragm. En lys, konkav side. Vekt: 0,8 gr.

Rute X2: Lag 2, 3 fragm. To tynne, mørke frag. Et lysere, tykkere. Vekt: 4,9 gr.

Rute X1: Lag 1, 1 fragm. Tynt, en bevart overflate. Vekt: 0,1 gr.

Rute J: Lag 2, 1 fragm. Sort, fint gods. 5 mm tykk. Vekt 3,2 gr.

Rute H: Lag 1, 1 fragm. Randskår. Bevart overflate på en side. Vekt 1,3 gr.

Rute H: Lag 2, 2 fragm. Lyst, avrundede bruddflater. Vekt: 1,9 gr.

Rute I: Lag 1, 2 fragm. Tynt, grålig gods. Vekt 1,2 gr.

Rute K: Lag 2, 1 fragm. Lyst, rødlig gods. Vekt: 0,7 gr. Rute 1929: Lag 1, 1 fragm. Svart, fint, tynt gods. Vekt : 0,7 gr.

64) **leirklining** av leire. *Gjenstandsdel*: fragment.

2 poser med fragm. av brent leire/leirklining. Alt funnet i Rute S (rute R/S), lag 3.

Vekt: 15 gram.

Strukturnr: 1320

65) **leirklining** av leire.

1 fragm av leirklining/brent leire. Funnet ved snitt i fotgrøften A1231.

Mål: L: 1,6 cm. B: 1,2 cm.

66) **hasselnøttskall** .

2 små fragmenter av hasselnøttskall, funnet ved snitt i fotgrøften A1731.

67) **bein, brente** av bein.

34 poser med fragmenter av brente bein, funnet i fyllmassen i gravminnet. Alle poser har referanser til rute og lag for funnene. 3,9 gram bein, fordelt på 28 fragment, ble analysert. Det ble identifisert 3 menneskebein (alle fra Rute L), de øvrige fragmentene kan kun identifiseres å tilhøre større pattedyr. I rute Q, lag 1 ble det funnet 7 ubrente tannfragment, trolig fra samme tann, tilhørende en større drøvtygger.

68) 9 **prøve, kull** .

9 prøver, kull. 7 av prøvene ble vedartbestemte og 5 av disse ble radiologisk daterte. Deler av prøvene ble forbrukt ved analyse.

PK1999, vekt 1,4 gr. Prøven ble vedartsbestemt til 1 furu. 9 eik og radiologisk datert til $1\ 236 \pm 27$ BP, kal. 890-930, 935-970 AD e.Kr. (Ua-53122) Fra kullag i grav 3, A1320, gravminne.

PK1733, vekt 0,2 gr. Prøven ble vedartsbestemt til 1 or, 1 hassel, 2 furu, 4 eik, samt forkullet plantemateriale. Ikke radiologisk datert. Fra A1320, gravminne.

PK1792, vekt 1,0 gr. Prøven ble vedartsbestemt til 3 hassel, 2 furu, 1 eik, 2 lind, 2 ukjent, mulig hassel og radiologisk datert på hassel til $1\ 170 \pm 27$ BP, kal. 770-900 e. Kr. (Ua-53117). Fra A1389, kokegrop nedgravd i fotgrøften til gravminne A1320. PK1388, vekt 21,5 gr. Prøven ble vedartsbestemt til 10 furu, og radiologisk datert til $1\ 236 \pm 27$ BP, kal. 690-750, 760-780, 790-830, 840-870 e.Kr. (Ua-53116). Fra samlingen av vevlodd, i 1320 (grav).

PK1886, vekt 0,8 gr. Prøven ble vedartsbestemt til 2 bjørk, 1 hassel, 2 furu, 5 eik og radiologisk datert til $1\ 176 \pm 27$ BP, kal. 770-890 e.Kr. (Ua-53118). Fra treramme i grav 2, A1320, gravminne.

PK1990, vekt 1,2 gr. Prøven ble vedartsbestemt til 1 bjørk, 2 hassel, 4 furu, 3 eik. Ikke radiologisk datert. Fra A1320, gravminne.

PK1965, vekt 13,5 gr. Prøven ble vedartsbestemt til 10 eik, Ikke radiologisk datert. Fra A1320, gravminne.

PK 1998, vekt 6,5 gr. Ikke vedartsbestemt eller radiologisk datert. Fra A1320, bunn av grav.

PK 1734, vekt ca. 25 ml. tatt ut som makrofossilprøve. Prøven inneholdt kun trekull. Ikke vedartsbestemt eller radiologisk datert. Fra grav 1, steinsetning, i A1320, gravminne.

69) **prøve, makro** .

2 prøver, makro.

Fra PK 1998, bunn av grav 2/3, ble det funnet 1 frø av ceralia (undef. type). Prøven inneholdt ellers kun trekull.

PK1995, fra profil i fotgrøft. Ikke analysert.

Funnomstendighet: Funnet ved arkeologisk utgraving ved Froland Kirke. Bakgrunnen for undersøkelsen var utvidelse av grav- og urnelunden ved kirken. Aust-Agder fylkeskommune utførte registrering av området i 2015. Undersøkelsen omfattet bosetningsspor, inkludert ett definert hus fra tidlig vikingtid, og ett gravminne med minst tre gravleggelser fra romertid - vikingtid. Funnmateriale og prøver fra gravminnet er katalogisert under dette museumsnummeret, funnmateriale og prøver fra bosetningsporene er katalogisert under C60186. Gjenstander i kleber/bergart er konsolidert ved av Seksjon for samlingsforvaltning, KHM. 17 kullprøver har blitt vedartbestemt av Moesgaard Museum. 13 prøver, fra vedartsprøver og brente bein, ble radiologisk datert ved Ångströmlaboratoriet, Uppsala. 3 makrofossilprøver og har blitt analysert av Miljöarkeologiska laboratoriet, Umeå Universitet. 2 mikromorfologiske prøver fra gravminnet A1320 har blitt analysert av Richard Macphail (University College London), Johan Linderholm og Samuel Eriksson (Universitetet i Umeå). Et utvalg av beinmaterialet ble undersøkt av Rudolf Gustavsson (Societas Archaeologica Upsaliensis). Analyseresultatene finnes i rapporten (Martinsen & Glørstad 2018).

Orienteringsoppgave: Utgravningsfeltet ligger ca 100 m norvest for Froland kirke. Sørøstre delen av feltet grenser til Nidelven som løper i nordøst-sørvestre retning.

Kartreferanse/-koordinater: *Projeksjon:* EU89-UTM; Sone 33, N: 6504820,1, Ø: 130714,4. *LokalitetsID:* 139306.

Funnet av: Julian Robert Post Martinsen.

Funnår: 2015.

Litteratur: Farbregd, O.1972: Pilefunn frå Oppdalsfjella. Miscellanea 5. Det Kgl. Norske Videnskabers Selskap, Museet. Universitetet i Trondheim.

Katalogisert av: Julian Robert Post Martinsen.

C60186/1-3

Boplassfunn (gård) fra jernalder/vikingtid fra FROLAND KIRKE, av FROLAND VESTRE (9/1,53), FROLAND K., AUST-AGDER.

1) **kar** av kleber. *Gjenstandsdel:* Buk. *Antall fragmenter:* 6

Seks fragmenter av kleberkar, alle trolig bukskår. Fragmentene varierer fra ca 1,1 - 4,3 cm. i lengde.

Mål: Stl: 4,3 cm.

Strukturnr: A1059 Funnet i ildsted, Hus 1.

2) **bein, brente** .

9 poser brente bein, fra stolpehull og ildsted. Funnkontekst er notert på posen.

3) **prøve, kull** .

11 prøver, kull. 10 av prøvene ble vedartsbestemt og av disse ble 7 radiologisk datert. Deler av prøvene ble forbrukt ved analyse.

PK1969, vekt 0,4 gr. Prøven ble vedartsbestemt til 1 bjørk, 8 furu, 1 eik. og radiologisk datert til 1069 ± 27 BP, kal. 900-920, 960-1020 e.Kr. (Ua-53119). Fra A1069, stolpehull i inngangsparti, hus 1.

PK 1986, vekt 0,8 gr. Prøven ble vedartsbestemt til 2 bjørk, 1 hassel, 2 furu, 5 eik. og radiologisk datert til 1106 ± 27 BP, kal. 895-930, 940-980 e.Kr. (Ua-53121). Fra A1027, stolpehull i Hus 1.

PK 1976, vekt 0,7 gram. Prøven ble vedartsbestemt til 1 hassel, 9 eik, 1 fragm av hasselnøttskall og radiologisk datert til $1\ 038 \pm 28$ BP, kal. 985-1020 e.kr. (Ua-53120). Fra A1059, ildsted i Hus 1.

PK 1804. Prøven vedartsbestemt til 3 bjørk, 2 hassel, 2 furu, 1 eik og radiologisk datert til 1665 ± 28 , kal. 345-370, 375-415 e.Kr. (Ua-54027). Fra A1278, stolpehull i øvre felt. PK1810.

Prøven vedartsbestemt til 1 bjørk, 2 furu og radiologisk datert til 348 ± 27 BP, kal. 1480-1530, 1550-1630 e.Kr. (Ua-54028) Fra A1220, stolpehull, mulig gjerderekke.

PK 1811. Prøven vedartsbestemt til 6 bjørk, 2 furu, 2 eik og radiologisk datert til 1053 ± 27 BP, kal. 975-1020 e.Kr. (Ua-54029). Fra A1351, stolpehull i øvre felt.

PK 1813. Prøven vedartsbestemt til 1 bjørk, 1 hasse, 3 furu, 2 eik og radiologisk datert til 890 ± 27 BP, kal. 1050-1090, 1120-1140, 1550-1210 e.Kr. (Ua-54030). Fra A1146, stolpehull mulig gjerderekke.

PK 1971, vekt 1,9 gr. Prøven ble artsbestemt til 8 bjørk, 1 furu, 2 eik. Ikke radiologisk datert. Fra A1033, stolpehull i Hus 1.

PK 1966, vekt 0,3 gr. Prøven ble vedartsbestemt til 3 bjørk, 1 hassel, 4 furu, 2 eik. Ikke radiologisk datert. Fra A1080, stolpehull i Hus 1.

PK 1883, vekt 0,2 gr. Prøven vedartsbestemt til 1 or, 6 bjørk, 3 furu. Ikke radiologisk datert. Fra A1043, stolpehull i Hus 1.

PK 1992, ca 5 ml. prøven tatt ut som makrofossilprøve. Kun trekull i prøven. Fra sentralt i Hus 1.

4) **prøve, makro**

2 prøver, makrofossil.

Fra PK1978, stolpehull A1021. Ikke analysert.

Fra PK1982, stolpehull A1000. Ikke analysert.

Funnomstendighet: Funnet ved arkeologisk utgraving ved Froland Kirke. Bakgrunnen for undersøkelsen var utvidelse av grav- og urnelunden ved kirken. Aust-Agder fylkeskommune utførte registrering av området i 2015. Undersøkelsen omfattet bosetningsspor, inkludert ett definert hus fra tidlig vikingtid, og ett gravminne med minst tre gravleggelser fra romertid - vikingtid. Funnmateriale og prøver fra boplassområdet er katalogisert under dette museumsnummeret, funnmateriale og prøver fra gravminnet er katalogisert under C60185. Gjenstander i kleber/bergart er konsolidert ved av Seksjon for samlingsforvaltning, KHM. 17 kullprøver har blitt vedartbestemt av Moesgaard Museum. 13 prøver, fra vedartsprøver og brente bein, ble radiologisk datert ved Ångströmlaboratoriet, Uppsala. 3 makrofossilprøver og har blitt analysert av Miljöarkeologiska laboratoriet, Umeå Universitet. 2 mikromorfologiske prøver fra gravminnet A1320 har blitt analysert av Richard Macphail (University College London), Johan Linderholm og Samuel Eriksson (Universitetet i Umeå). Et utvalg av beinmaterialet ble undersøkt av Rudolf Gustavsson (Societas Archaeologica Upsaliensis). Analyseresultatene finnes i rapporten (Martinsen & Glørstad 2018).

Orienteringsoppgave: Utgravningsfeltet ligger ca 100 m norvest for Froland kirke. Sørøstre delen av feltet grenser til Nidelven som løper i nordøst-sørvestre retning.

Kartreferanse/-koordinater: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 33, N: 6504820,1, Ø: 130714,4.

LokalitetsID: 139306.

Funnet av: Julian Robert Post Martinsen.

Funnår: 2015.

Katalogisert av: Zanette Tsigaridas Glørstad.

11.4 ANALYSERESULTATER

11.5 MEDIA

Frolendingen

Lokalavis for Froland og Mykland 25. november 2015 - Nr. 44, årgang 10

Løssalg kr. 20,-

Skrev historie

HISTORISK FUNN: Julian Martinsen og Zanette Glørstad fra Kuluthistorisk museum avslører at funn av 52 vevlodd i en og samme forhistoriske grav er oppsiktsvekkende.

De arkeologiske utgravningene på jordet like inntil gravlunden ved Froland kirke ble satt i gang siden området skal omreguleres.

– På slutten av den opprinnelige utgravningsperioden fant vi strukturer i bakken som trengte videre undersøkelser, bekrefter utgravningsleder Julian Martinsen. Ved nærmere undersøkelser viser det seg at det de fant er tydelige rester etter to graver. To svært gamle graver.

– Det dreier seg om to graver fra jernalderen, og det antas at de er eldre enn fra vikingtiden, mener prosjektleder Zanette Glørstad. Funn av gjenstander i gravene ligger til grunn for disse antagelsene.

– I den ene graven fant vi blant annet 52 vevlodd, og det er det største antallet vevlodd funnet i en og samme grav noensinne i Norge. Dette er med andre ord et betydelig funn, fremholder hun.

Side 3

Kjøper stort

Aage Nystøl, Arild Kjempekjenn, Sigmund Pedersen og Knut Olav Breimyr kjøper i dag den gamle yrkesskolen.

Side 6

Festlig kveld

Seniorgruppen til Normisjon og musikkgruppa Music Friends arrangerte en stemningsfull festaften.

Side 8

TRENGER DU RØRLEGGER?
Skal du bygge hus, fikse badet eller restaurere?

24t service
Kr. 450,- ex. mva. pr. time

Kontakt:
RIBES
Tlf. 45 25 99 24

Velkommen til julebutikken i Froland- og oss på Hjerterom, for en hyggelig og avslappende handel!

- Vi gir deg inspirasjon til årets julegaver og til pynting av ditt "julehus".

Hjerterom
Klær • Interiør

Osedalen, (under Spar)

Åpnet mandag - fredag 9-17 / lørdag 9-14

føl oss på
facebook

STORE FUNN: Julian Martinsen og Zanette Glørstad fra Kulturhistorisk museum i Oslo mener funnene i Froland er spesielle og av nasjonal betydning.

Historisk funn i grav

De arkeologiske utgravningene ved Froland kirke ble mer omfattende enn først antatt. Funnet av en gammel struktur i grunnen, førte til ekstra midler og videreføring av arbeidet.

LIV-TORILL HEEN ESEPELAND

– Vi har fått ekstra tilskudd fra Riksantikvaren siden vi har gjort funn som er ganske spesielle, in-former Zanette Glørstad som er prosjektleder for Kulturhistorisk museum i Oslo. Funnene dreier seg om to forhistoriske graver.

Fra ulike perioder

– Det er snakk om to graver som delvis ligger oppå hverandre. Det indikerer at de er fra forskjellige

perioder, bekrefter utgravningsleder Julian Martinsen. Det var helt mot slutten av den opprinnelige utgravningsperioden de fant strukturer som måtte undersøkes videre.

Graver fra jernalderen

– Vi er helt sikre på at dette er graver fra jernalderen, sier han videre. Siden det er en del keramikk i den ene graven mener vi den er eldre enn vikingtiden. I perioden før vikingtiden var det nemlig vanlig med urnegraver, der deler av kremerte mennesker ble gravlagt i keramikk med ornamenter, forklarer Martinsen videre. Det er ikke vanlig å finne keramikk i graver fra vikingtiden, opplyses det.

Hvor stor forskjell det er i alderen på de to gravene som er funnet er vanskelig å si.

– Det trenger ikke nødvendigvis å være mer enn 100 år i aldersforskjell, men det vil senere aldersanalyser fortelle mer om, sier Martinsen.

Flere historiske funn

– Vi har tidligere fått bekreftet at restene av bosetting her på jordene ved Froland kirke er fra vikingtiden. Det er kjempespennende. Det er veldig sjelden vi finner så tydelige spor fra vikingtiden, understreker Glørstad engasjert.

– Det at vi nå har funnet to graver her, er også spennende. Stedet de ligger på passer godt inn i bildet av hvor det var vanlig å plassere graver i jernalderen. De ligger ut mot elva, så det har vært en ganske monumental gravhaug som var godt synlig for de som brukte elva som ferdssåre, mener Glørstad.

Nasjonal betydning

I gravene har det blitt oppdaget flere gjenstander. I graven som ligger høyest i grunnen har mannskapene til kulturhistorisk museum funnet keramikk, beinrester, en kniv, en grønn glassperle og et vevlodd.

I den som ligger dypest, den som følgelig anses å være den eldste, har arkeologene funnet hele 52 vevlodd.

Får ekstra hjelp

Det var i første omgang Aust-Agder fylkeskommune som gjorde funn her som førte til videre utgravninger. Nå har representanter fra kulturhistorisk museum jobbet på stedet i noen uker.

– Vi er glade for at fylkeskommunen kommer med ekstra

mannskaper til oss i løpet av uken, kommenterer Julian Martinsen i begynnelsen av den siste uken de har disponibel til utgravninger.

– Det gjør at vi forhåpentlig kan komme i havn med utgravningene på en grei måte, sier han.

– Selv om vi har funnet så mange betydningsfulle objekter her så gjøres utgravningene fortsatt med tanke på dokumentering. Vi bevarer dette ved å dokumentere. Omregulering til gravlund går sin gang som planlagt, avslutter utgravningsleder Julian Martinsen.

GAMMELT: Dette vevloddet er garantert eldre enn 1000 år.

HISTORISK: Det er første gang noen sinne i Norge at 52 vevlodd har blitt funnet i en og samme grav. (Foto: Kulturhistorisk museum).

GRAVER FRA JERNALDEREN: Til venstre på bildet ser vi rester av den yngste graven. Gravstedet som er funnet nå har ligget urørt siden før vikingene benyttet seg av samme område. (Foto: Kulturhistorisk museum).